



2024/1083

17.4.2024.

UREDBA (EU) 2024/1083 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

od 11. travnja 2024.

o uspostavi zajedničkog okvira za medijske usluge na unutarnjem tržištu i izmjeni Direktive 2010/13/EU (Europski akt o slobodi medija)

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 114.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacрта zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora ⁽¹⁾,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija ⁽²⁾,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom ⁽³⁾,

budući da:

- (1) Neovisne medijske usluge imaju jedinstvenu ulogu na unutarnjem tržištu. One čine vrlo dinamičan i gospodarski važan sektor koji građanima i poduzećima pruža pristup pluralnosti mišljenja i pouzdanim izvorima informacija, čime u općem interesu obavlja funkciju „javnog nadzornika” te je neizostavan čimbenik u procesu oblikovanja javnog mišljenja. Medijske usluge sve su dostupnije na internetu i preko granica, ali se na njih u različitim državama članicama ne primjenjuju ista pravila i ista razina zaštite. Iako su neka pitanja povezana sa sektorom audiovizualnih medija usklađena na razini Unije Direktivom 2010/13/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁴⁾, područje primjene i pitanja obuhvaćena tom direktivom ograničeni su. Nadalje, radijski sektor i sektor tiska nisu obuhvaćeni tom direktivom, unatoč njihovoj sve većoj prekograničnoj važnosti na unutarnjem tržištu.
- (2) S obzirom na jedinstvenu ulogu medijskih usluga, zaštita slobode medija i pluralizma medija kao dvaju glavnih stupova demokracije i vladavine prava ključna je značajka funkcionalnog unutarnjeg tržišta medijskih usluga. To se tržište, uključujući audiovizualne medijske usluge, radio i tisak, znatno promijenilo od početka 21. stoljeća te je sve više digitalno i međunarodno. Nudi brojne gospodarske mogućnosti, ali se suočava i s brojnim izazovima. Unija bi trebala pomoći medijskom sektoru kako bi on mogao iskoristiti te mogućnosti na unutarnjem tržištu te istodobno štiti vrijednosti koje su zajedničke Uniji i njezinim državama članicama, kao što je zaštita temeljnih prava.
- (3) U digitalnom medijskom prostoru građani i poduzeća pristupaju medijskom sadržaju i uslugama te ih konzumiraju u odmah dostupnom obliku na svojim osobnim uređajima, a to se sve više odvija u prekograničnom kontekstu. To vrijedi za audiovizualne medijske usluge, radio i tisak, kojima se lako može pristupiti na Internetu, primjerice putem podcastâ ili internetskih portala za vijesti. Zahvaljujući dostupnosti sadržaja na više jezika i jednostavnosti pristupa pomoću pametnih uređaja, kao što su pametni telefoni ili tableti, povećava se prekogranična važnost medijskih usluga, kako je zaključeno u presudi Suda Europske unije ⁽⁵⁾ („Sud”). Ta važnost potkrijepljena je sve većom upotrebom i prihvaćanjem alata za automatsko prevođenje ili titlovanje, čime se smanjuju jezične prepreke na unutarnjem tržištu, te konvergencijom različitih vrsta medija, pri čemu se u okviru iste ponude kombiniraju audiovizualni i neaudiovizualni sadržaji.

⁽¹⁾ SL C 100, 16.3.2023., str. 111.

⁽²⁾ SL C 188, 30.5.2023., str. 79.

⁽³⁾ Stajalište Europskog parlamenta od 13. ožujka 2024. (još nije objavljeno u Službenom listu) i odluka Vijeća od 26. ožujka 2024.

⁽⁴⁾ Direktiva 2010/13/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 10. ožujka 2010. o koordinaciji određenih odredaba utvrđenih zakonima i drugim propisima u državama članicama o pružanju audiovizualnih medijskih usluga (Direktiva o audiovizualnim medijskim uslugama) (SL L 95, 15.4.2010., str. 1.).

⁽⁵⁾ Presuda Suda od 12. prosinca 2006., Njemačka protiv Parlamenta i Vijeća, C-380/03, ECLI:EU:C:2006:772, točke 53. i 54.

- (4) Međutim, unutarnje tržište medijskih usluga nije dovoljno integrirano te se suočava s nizom tržišnih nedostataka koji su se povećali zbog digitalizacije. Prvo, globalne internetske platforme služe kao točke pristupa medijskim sadržajima, pri čemu njihovi poslovni modeli obično omogućuju pristup medijskim uslugama bez posrednika te jačaju polarizirajuće sadržaje i dezinformacije. Te platforme ujedno su ključni pružatelji internetskog oglašavanja, koje je financijska sredstva preusmjerilo iz medijskog sektora i time utječe na njegovu financijsku održivost, a i na raznolikost ponuđenih sadržaja. Budući da je za pružanje medijskih usluga potrebno puno znanja i puno kapitala, te usluge moraju biti opsežne da bi ostale konkurentne, zadovoljile potrebe svoje publike i bile uspješne na unutarnjem tržištu. Stoga je posebno važna mogućnost prekogranične ponude usluga i privlačenja ulaganja, među ostalim iz drugih država članica ili u njima. Drugo, niz nacionalnih ograničenja ometa slobodno kretanje na unutarnjem tržištu. Posebice se različitim nacionalnim pravilima i pristupima povezanim s medijskim pluralizmom i uredničkom neovisnošću, nedovoljnom suradnjom među nacionalnim regulatornim vlastima ili tijelima te netransparentnom i nepravednom raspodjelom javnih i privatnih gospodarskih resursa sudionicima na medijskom tržištu otežava poslovanje i njihovo širenje preko granica te dovodi do nejednakih uvjeta diljem Unije. Treće, pravilno funkcioniranje unutarnjeg tržišta medijskih usluga ugrožavaju pružatelji, među ostalim oni koji su pod kontrolom određenih trećih zemalja, koji sustavno šire dezinformacije ili sudjeluju u manipulaciji informacijama i uplitanju u njih, te zlorabe slobode unutarnjeg tržišta, čime se ometa pravilno funkcioniranje tržišne dinamike.
- (5) Rascjepkanost pravila i pristupa kojom je obilježeno medijsko tržište u Uniji u različitoj mjeri negativno utječe na uvjete pod kojima pružatelji medijskih usluga u različitim sektorima, uključujući audiovizualni sektor, sektor radija i sektor tiska, obavljaju gospodarske djelatnosti na unutarnjem tržištu te narušava njihovu sposobnost za učinkovito prekogranično poslovanje ili pokretanje poslovanja u drugim državama članicama. Nacionalnim mjerama i postupcima mogao bi se poticati medijski pluralizam u određenoj državi članici, ali razlike i nedostatak koordinacije među nacionalnim mjerama i postupcima država članica mogli bi dovesti do pravne nesigurnosti i dodatnih troškova za medijska poduzeća koja žele ući na nova tržišta te bi ih stoga mogli spriječiti u iskorištavanju opsega unutarnjeg tržišta medijskih usluga. Nadalje, diskriminatorne ili protekcionističke nacionalne mjere koje utječu na rad medijskih poduzeća destabiliziraju prekogranična ulaganja u medijski sektor, a u nekim slučajevima mogle bi prisiliti medijska poduzeća koja već posluju na određenom tržištu da ga napuste. Te prepreke utječu na poduzeća koja posluju u sektoru radiodifuzije, uključujući audiovizualni i radijski sektor, i sektoru tiska. Iako se rascjepkanost zaštitnih mjera u vezi s uredničkom neovisnošću odnosi na sve medijske sektore, ona osobito utječe na sektor tiska jer se nacionalni regulatorni ili samoregulatorni pristupi u odnosu na tisak još više razlikuju.
- (6) Na unutarnje tržište medijskih usluga mogli bi utjecati i nedovoljni alati za regulatornu suradnju među nacionalnim regulatornim vlastima ili tijelima. Takva suradnja je ključna kako bi se osiguralo da sudionici na medijskom tržištu, koji su često aktivni u različitim medijskim sektorima, koji sustavno sudjeluju u dezinformacijama ili manipulaciji informacijama i uplitanju u njih, ne ostvaruju koristi od opsega unutarnjeg tržišta medijskih usluga. Nadalje, iako se neuravnotežena raspodjela gospodarskih resursa, posebno u obliku državnog oglašavanja, upotrebljava za prikriveno subvencioniranje medijskih kuća u svim medijskim sektorima, ona obično posebice negativno utječe na tisak koji je oslabljen smanjenjem prihoda od oglašavanja. Izazovi koji proizlaze iz digitalne transformacije također smanjuju sposobnost poduzeća u svim medijskim sektorima, posebno manjima u radijskom sektoru i sektoru tiska, da se pod jednakim uvjetima natječu s internetskim platformama, koje imaju ključnu ulogu u distribuciji sadržaja na internetu.
- (7) Kao odgovor na izazove povezane s medijskim pluralizmom i slobodom medija na internetu neke su države članice poduzele regulatorne mjere, dok će druge države članice to vjerojatno učiniti. To bi moglo dovesti do daljnjeg razilaženja u nacionalnim pristupima i ograničenjâ slobode kretanja na unutarnjem tržištu. Stoga je potrebno uskladiti određene aspekte nacionalnih pravila povezanih s medijskim pluralizmom i uredničkom neovisnošću, čime bi se jamčili visoki standardi u tom području.
- (8) Primatelji medijskih usluga u Uniji, odnosno fizičke osobe koje su državljani država članica ili uživaju prava koja su im dodijeljena pravom Unije i pravne osobe s poslovnim nastanom u Uniji, trebali bi na unutarnjem tržištu moći imati pristup pluralističkom medijskom sadržaju pripremljenom u skladu s uredničkom slobodom. To je ključno za poticanje javnog diskursa i građanskog sudjelovanja jer širok raspon pouzdanih izvora informacija i kvalitetnog novinarstva građanima omogućuje donošenje informiranih odluka, među ostalim o stanju njihovih demokracija. Također je od ključne važnosti za kulturnu i jezičnu raznolikost u Uniji s obzirom na ulogu medijskih usluga kao nositelja kulturnog izričaja. Države članice trebale bi poštovati pravo na pluralnost medijskog sadržaja i doprinositi poticajnom medijskom prostoru osiguravanjem relevantnih okvirnih uvjeta. Takvim se pristupom odražava pravo na

primanje i širenje informacija te zahtjev za poštovanje slobode medija i medijskog pluralizma na temelju članka 11. Povelje Europske unije o temeljnim pravima („Povelja”), u vezi s njezinim člankom 22. kojim se od Unije zahtijeva da poštuje kulturnu, vjersku i jezičnu raznolikost. Nadalje, pri poticanju prekograničnog protoka medijskih usluga trebalo bi osigurati minimalnu razinu zaštite primatelja medijskih usluga na unutarnjem tržištu. U završnom izvješću Konferencije o budućnosti Europe građani su pozvali Uniju da dodatno promiče neovisnost medija i pluralizam medija, osobito uvođenjem zakonodavstva kojim se uspostavlja minimalnih standarda na razini Unije suzbijaju prijetnje neovisnosti medija. Stoga je potrebno uskladiti određene aspekte nacionalnih pravila povezanih s medijskim uslugama, uzimajući ujedno u obzir članak 167. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU), kojim se još jednom potvrđuje važnost poštovanja nacionalne i regionalne raznolikosti država članica. Međutim, države članice trebale bi moći donijeti detaljnija ili stroža pravila u posebnim područjima, pod uvjetom da se tim pravilima osigurava viša razina zaštite medijskog pluralizma ili uredničke neovisnosti, u skladu s ovom Uredbom, i da su u skladu s pravom Unije te da države članice ne ograničavaju slobodan protok medijskih usluga iz drugih država članica koje su usklađene s pravilima utvrđenima u tim područjima. Države članice trebale bi očuvati i mogućnost zadržavanja ili donošenja mjera za očuvanje medijskog pluralizma ili uredničke neovisnosti na nacionalnoj razini u pogledu aspekata koji nisu obuhvaćeni ovom Uredbom u mjeri u kojoj su takve mjere u skladu s pravom Unije, uključujući Uredbu (EU) 2022/2065 Europskog parlamenta i Vijeća⁽⁶⁾. Ujedno je primjereno podsjetiti da se ovom Uredbom poštuju odgovornosti država članica iz članka 4. stavka 2. Ugovora o Europskoj uniji (UEU), a posebno njihove ovlasti za zaštitu temeljnih državnih funkcija.

- (9) Za potrebe ove Uredbe definicija medijske usluge trebala bi se ograničiti na usluge kako su definirane UFEU-om i stoga obuhvaćati sve oblike gospodarske djelatnosti. Definicija medijske usluge trebala bi posebice obuhvatiti televizijske ili radijske emisije, audiovizualne medijske usluge na zahtjev, audiozapise u formatu podcasta ili informativne publikacije. Njome bi se trebao isključiti sadržaj koji su proizveli korisnici i koji je učit na internetsku platformu, osim ako je riječ o profesionalnoj aktivnosti koja se obično obavlja uz naknadu, financijske ili druge prirode. Ujedno bi trebalo isključiti isključivo privatnu korespondenciju, kao što je e-pošta i sve usluge koje kao glavnu svrhu nemaju pružanje programa ili informativnih publikacija, što znači da je sadržaj samo sporedan u odnosu na uslugu, a ne njezina glavna svrha, kao što su oglasi ili informacije povezane s proizvodom ili uslugom koju pružaju internetske stranice koje ne nude medijske usluge. Korporativnu komunikaciju i distribuciju informativnih ili promotivnih materijala za javne ili privatne subjekte trebalo bi isključiti iz područja primjene definicije. Nadalje, budući da djelovanje pružatelja medijskih usluga na unutarnjem tržištu može poprimiti različite oblike, definicija pružatelja medijske usluge trebala bi uključivati širok spektar profesionalnih medijskih aktera koji su obuhvaćeni područjem primjene definicije medijskih usluga, uključujući slobodne suradnike.
- (10) Javnim pružateljima medijskih usluga trebalo bi smatrati one kojima je istodobno povjerena nadležnost u području javnih usluga i koji primaju javna sredstva za ispunjavanje te nadležnosti. Time se ne bi trebala obuhvatiti privatna medijska poduzeća koja su pristala, kao ograničeni dio svojih aktivnosti, obavljati određene posebne zadaće od općeg interesa u zamjenu za plaćanje.
- (11) Na digitalnom medijskom tržištu pružatelji platformi za razmjenu videozapisa ili pružatelji vrlo velikih internetskih platformi mogli bi biti obuhvaćeni definicijom pružatelja medijske usluge. Općenito, takvi pružatelji imaju ključnu ulogu u organizaciji sadržaja, među ostalim automatiziranim sredstvima ili algoritmima, ali nemaju uredničku odgovornost za sadržaj kojem omogućuju pristup. Međutim, u sve konvergentnijem medijskom prostoru neki pružatelji platformi za razmjenu videozapisa ili pružatelji vrlo velikih internetskih platformi počeli su provoditi urednički nadzor nad dijelom ili dijelovima svojih usluga. Stoga, ako takvi pružatelji provode urednički nadzor nad dijelom ili dijelovima svojih usluga, mogli bi se smatrati pružateljima usluge platforme za razmjenu videozapisa ili pružateljima vrlo velike internetske platforme i pružateljima medijske usluge.
- (12) Definicija mjerenja publike trebala bi obuhvaćati mjerne sustave razvijene u skladu s industrijskim standardima unutar samoregulatornih organizacija, kao što su zajednički industrijski odbori, i sustave mjerenja razvijene izvan samoregulatornih pristupa. Potonjim vrstama sustava obično se koriste određeni sudionici na internetskom tržištu, među ostalim internetske platforme, koji sami mjere ili stavljaju na tržište vlastite sustave mjerenja publike, pri čemu ne djeluju u skladu sa zajednički dogovorenim industrijskim standardima ili najboljim praksama. S obzirom na znatan utjecaj koji takvi sustavi mjerenja publike imaju na tržište oglašavanja i medijsko tržište, trebali bi biti

⁽⁶⁾ Uredba (EU) 2022/2065 Europskog parlamenta i Vijeća od 19. listopada 2022. o jedinstvenom tržištu digitalnih usluga i izmjeni Direktive 2000/31/EZ (Akt o digitalnim uslugama) (SL L 277, 27.10.2022., str. 1.).

obuhvaćeni ovom Uredbom. Osobito, sposobnost pružanja pristupa medijskom sadržaju i mogućnost ciljanog oglašavanja prema svojim korisnicima omogućuju internetskim platformama da se natječu s pružateljima medijskih usluga čiji sadržaj distribuiraju. Stoga bi definiciju mjerenja publike trebalo tumačiti na način da uključuje sustave mjerenja kojima se omogućuju prikupljanje, tumačenje ili drugu obradu informacija o uporabi medijskih sadržaja te sadržaja koje su proizveli korisnici na internetskim platformama, a koji se prvenstveno upotrebljavaju za pristup takvim sadržajima. Time bi se osiguralo da pružatelji usluga sustava mjerenja publike koji su posrednici uključeni u distribuciju sadržaja budu transparentni u pogledu svojih aktivnosti mjerenja publike, čime bi se potaknula sposobnost pružatelja medijskih usluga i oglašivača da donose informirane odluke.

- (13) Državno oglašavanje kako je definirano u ovoj Uredbi trebalo bi široko tumačiti na način da obuhvaća promotivne ili samopromotivne aktivnosti, javne objave ili informativne kampanje koje provodi širok raspon javnih tijela ili subjekata, ili se provode za njih ili u njihovo ime, uključujući nacionalne ili podnacionalne vlade, regulatorne vlasti ili tijela te subjekte pod kontrolom nacionalnih ili podnacionalnih vlada. Takva kontrola može proizlaziti iz pravâ, ugovorâ ili bilo kojih drugih sredstava kojima se omogućuje izvršavanje odlučujućeg utjecaja na subjekt. Posebice su relevantni čimbenici vlasništvo nad kapitalom ili pravo na korištenje cjelokupne imovine subjekta ili njezina dijela, ili prava ili ugovora kojima se osigurava odlučujući utjecaj na sastav, glasovanje ili odluke tijela subjekta, kako je utvrđeno u članku 3. stavku 2. Uredbe Vijeća (EZ) br. 139/2004 (7). Međutim, definicija državnog oglašavanja ne bi trebala uključivati službene objave koje su opravdane prevladavajućim razlogom od javnog interesa, kao što su hitne poruke javnih tijela ili subjekata koje su potrebne, primjerice, u slučajevima prirodnih katastrofa ili zdravstvenih kriza, nesreća ili drugih iznenadnih incidenata koji mogu prouzročiti štetu pojedincima. Kada izvanredna situacija završi, objave koje se odnose na tu hitnu situaciju i koje su izdane, promiču se, objavljuju ili šire u zamjenu za plaćanje ili bilo koju drugu naknadu trebale bi se smatrati državnim oglašavanjem.
- (14) Kako bi društvo moglo iskoristiti prednosti unutarnjeg tržišta za medijske usluge, iznimno je važno ne samo zajamčiti temeljne slobode iz Ugovora, nego i pravnu sigurnost potrebnu za iskorištavanje prednosti integriranog i razvijenog tržišta. Na funkcionalnom unutarnjem tržištu koje dobro funkcionira primatelji medijskih usluga trebali bi moći pristupiti kvalitetnim medijskim uslugama koje su novinari proizveli na neovisan način i u skladu s etičkim i novinarskim standardima i kojima se stoga osiguravaju pouzdane informacije. To je osobito važno za vijesti i sadržaje o aktualnim temama, koji obuhvaćaju široku kategoriju sadržaja od političkog, društvenog ili kulturnog interesa, na lokalnoj, nacionalnoj ili međunarodnoj razini. Vijesti i sadržaji o aktualnim temama mogu imati važnu ulogu u oblikovanju javnog mišljenja te izravno utječu na demokratsko sudjelovanje i društvenu dobrobit. U tom kontekstu vijesti i sadržaje o aktualnim temama trebalo bi tumačiti na način da su njima obuhvaćene sve vrste vijesti i sadržaja o aktualnim temama, neovisno o njihovom obliku. Vijesti i sadržaji o aktualnim temama mogu doprijeti do publike u raznolikim formatima, kao što su dokumentarni filmovi, mozaične emisije ili razgovorne emisije, te se mogu širiti na raznolike načine, među ostalim učitavanjem na internetske platforme. Kvalitetne medijske usluge ujedno su najbolje sredstvo za suzbijanje dezinformacija i inozemnog manipuliranja informacijama i uplitanje. Pristup takvim uslugama trebao bi se osigurati i sprečavanjem pokušaja ušutkavanja novinara, koji sežu od prijatnji i uznemiravanja do cenzure i „otkazivanja” oprečnih mišljenja, te bi mogli ograničiti slobodan protok informacija u javnu sferu smanjenjem kvalitete i pluralnosti informacija. Pravo na pluralnost medijskog sadržaja ne podrazumijeva bilo kakvu povezanu obvezu da se pružatelj medijskih usluga pridržava standarda koji nisu izričito utvrđeni zakonom.
- (15) Ova Uredba ne utječe na slobodu izražavanja i informiranja zajamčenu Poveljom. Europski sud za ljudska prava istaknuo je da u tako osjetljivom sektoru kao što je sektor audiovizualnih medija, osim negativne obveze neuplitanja, javne vlasti imaju i pozitivnu obvezu uspostave odgovarajućeg zakonodavnog i administrativnog okvira koji jamči stvarni pluralizam medija (8).
- (16) Slobodan protok vjerodostojnih informacija od presudne je važnosti za funkcionalno unutarnje tržište medijskih usluga. Stoga pružanje medijskih usluga ne bi trebalo podlijegati ograničenjima koja su u suprotnosti s ovom Uredbom ili drugim pravilima prava Unije, kao što je Direktiva 2010/13/EU, kojima se osiguravaju mjere potrebne za zaštitu korisnika od nezakonitog i štetnog sadržaja. Ograničenja bi mogla proizaći i iz mjera koje primjenjuju nacionalna javna tijela u skladu s pravom Unije.
- (17) Zaštita uredničke neovisnosti preduvjet je za obavljanje djelatnosti pružatelja medijskih usluga i njihov profesionalni integritet u sigurnom medijskom prostoru. Urednička neovisnost posebno je važna za pružatelje medijskih usluga koji objavljuju vijesti i sadržaje o aktualnim temama s obzirom na njihovu društvenu ulogu javnog dobra. Pružatelji

(7) Uredba Vijeća (EZ) br. 139/2004 od 20. siječnja 2004. o kontroli koncentracija između poduzetnika (Uredba EZ o koncentracijama) (SL L 24, 29.1.2004., str. 1.).

(8) Centro Europa 7 S.R.L. i Di Stefano protiv Italije [GC], br. 38433/09, točka 134., Europski sud za ljudska prava, 2012.

medijskih usluga trebali bi moći slobodno obavljati svoje gospodarske djelatnosti na unutarnjem tržištu i ravnopravno se natjecati u kontekstu koji se sve više odvija na internetu i u kojem se informacije šire preko granica.

- (18) Države članice imaju različite pristupe zaštiti uredničke slobode i uredničke neovisnosti, koja je sve ugroženija diljem Unije. Naime, u nekoliko država članica uočava se sve više uplitanja u uredničke odluke pružatelja medijskih usluga. Takvo uplitanje može biti izravno ili neizravno, mogu se uplitati država ili drugi akteri, što uključuje javna tijela, izabrane dužnosnike, državne dužnosnike i političare, npr. radi stjecanja političke prednosti. Dioničari i druge privatne strane koje imaju udjele u pružateljima medijskih usluga mogu djelovati na način koji prekoračuje ono što je potrebno za ostvarenje ravnoteže između poslovne slobode i slobode izražavanja s jedne, i uredničke slobode izražavanja i prava na informiranje korisnika s druge strane, radi ostvarivanja gospodarske ili druge prednosti. S obzirom na društvenu ulogu medija, takvo neopravdano uplitanje moglo bi negativno utjecati na proces oblikovanja javnog mišljenja. Nadalje, nedavni trendovi u distribuciji i konzumaciji medija, među ostalim osobito na internetu, potaknuli su države članice da razmotre zakone kojima se uređuje pružanje medijskih sadržaja. Razlikuju se i pristupi kojima pružatelji medijskih usluga jamče uredničku neovisnost. Takvo uplitanje i rascjepkanost propisa i pristupa negativno utječu na uvjete za obavljanje gospodarskih djelatnosti pružatelja medijskih usluga i, u konačnici, na kvalitetu medijskih usluga koje primaju građani i poduzeća na unutarnjem tržištu. Stoga je potrebno uspostaviti djelotvorne zaštitne mjere kojima se omogućuje ostvarivanje uredničke slobode diljem Unije kako bi pružatelji medijskih usluga mogli samostalno proizvoditi i distribuirati svoj sadržaj preko granica, a primatelji medijskih usluga primati takav sadržaj.
- (19) Novinari i urednici glavni su dionici u proizvodnji i pružanju vjerodostojnih medijskih sadržaja, prvenstveno tako što prenose vijesti ili izvješćuju o aktualnim temama. Izvori su novinarski „osnovni materijal”: temelj su proizvodnje medijskih sadržaja, osobito vijesti i sadržaja o aktualnim događajima. Stoga je ključno zaštititi sposobnost novinara da prikupljaju, provjeravaju i analiziraju informacije, osobito informacije koje se prenose ili priopćavaju povjerljivo, kako na internetu tako i izvan njega, te se odnose na novinarske izvore ili bi mogle poslužiti za njihovu identifikaciju. Pružatelji medijskih usluga i njihovo uredničko osoblje, posebno novinari, uključujući novinare s nestandardnim oblicima radnog odnosa, kao što su vanjski suradnici, trebali bi se moći osloniti na snažnu zaštitu novinarskih izvora i povjerljive komunikacije, među ostalim zaštitu od neopravdanog uplitanja i upotrebe tehnologija za nadzor. Bez takve zaštite slobodan protok izvora prema pružateljima medijskih usluga mogao bi se obeshrabriti te bi stoga slobodno obavljanje gospodarske djelatnosti pružatelja medijskih usluga moglo biti otežano, među ostalim na štetu pružanja informacija javnosti, što uključuje pitanja od javnog interesa. Takve prepreke mogle bi ugroziti slobodu novinara da obavljaju svoju gospodarsku djelatnost i ispunjavaju svoju važnu ulogu „javnog nadzornika” te negativno utjecati na pristup kvalitetnim medijskim uslugama.
- (20) Kako bi se izbjeglo zaobilaženje zaštite novinarskih izvora i povjerljive komunikacije te zajamčilo odgovarajuće poštovanje privatnog i obiteljskog života, doma i komunikacije u skladu s Poveljom, zaštitne mjere trebale bi se primjenjivati i na osobe za koje je vjerojatno da će zbog svojeg redovitog privatnog ili profesionalnog odnosa s pružateljima medijskih usluga ili članovima njihova uredničkog osoblja imati informacije na temelju kojih bi se mogli identificirati novinarski izvori ili povjerljive komunikacije. To bi trebalo uključivati osobe koje žive u bliskom odnosu u zajedničkom kućanstvu te na stabilnoj i trajnoj osnovi te osobe koje jesu ili su bile profesionalno uključene u pripremu, produkciju ili diseminaciju programâ ili informativnih publikacija, a koje su meta samo zbog svoje bliske povezanosti s pružateljima medijskih usluga, novinarima ili drugim članovima uredničkog osoblja. Zaštita novinarskih izvora i povjerljive komunikacije trebala bi koristiti i članovima osoblja pružatelja medijskih usluga, kao što je tehničko osoblje, uključujući stručnjake za kibernetičku sigurnost, koji bi mogli biti meta s obzirom na njihovu važnu ulogu podrške novinarima u svakodnevnom radu, što zahtijeva rješenja za osiguravanje povjerljivosti rada novinarâ i posljedičnu vjerojatnost da imaju pristup informacijama o novinarskim izvorima ili povjerljivoj komunikaciji.
- (21) Zaštita novinarskih izvora i povjerljive komunikacije u skladu je s temeljnim pravom iz članka 11. Povelje te se njome doprinosi zaštiti tog prava. Ujedno je od ključne važnosti za zaštitu uloge „javnog nadzornika” koju imaju pružatelji medijskih usluga, a posebno istraživačkih novinara, u demokratskim društvima te za poštovanje vladavine prava. Uzimajući u obzir prethodno navedeno, osiguravanje odgovarajuće razine zaštite novinarskih izvora i povjerljive komunikacije zahtijeva da mjere za dobivanje takvih informacija odobri tijelo vlasti koje može neovisno i nepristrano procijeniti je li to opravdano prevladavajućim razlogom od javnog interesa, kao što je sud, sudac, tužitelj koji djeluje u sudbenom svojstvu ili drugo takvo tijelo vlasti nadležno za odobravanje tih mjera u skladu s nacionalnim pravom. To ujedno zahtijeva da takvo tijelo vlasti redovito preispituje mjere nadzora kako bi se

utvrdilo jesu li uvjeti kojima se opravdava primjena predmetne mjere i dalje ispunjeni. Taj je zahtjev ispunjen i kada je svrha redovitog preispitivanja da se provjeri jesu li ispunjeni uvjeti kojima se opravdava produljenje odobrenja za primjenu mjere.

- (22) Također treba podsjetiti da je, u skladu s ustaljenom sudskom praksom Europskog suda za ljudska prava, pravo na djelotvornu sudsku zaštitu u načelu uvjetovano pravodobnim obavješćivanjem, pri čemu se ne ugrožava učinkovitost istraga koje su u tijeku, o mjerama nadzora koje su poduzete bez znanja dotične osobe, kako bi se to pravo učinkovito ostvarilo. Radi dodatnog jačanja tog prava, važno je da se pružatelji medijskih usluga, novinari i osobe koje su s njima u redovitom ili profesionalnom odnosu mogu osloniti na odgovarajuću pomoć kada ostvaruju to pravo. Takva pomoć mogla bi biti pravne, financijske ili druge prirode, primjerice pružanje informacija o dostupnim pravnim lijekovima. Takvu bi pomoć, primjerice, mogli djelotvorno pružiti neovisna vlast ili tijelo, ili, ako takva vlast ili tijelo ne postoji, samoregulatorno tijelo ili mehanizam. Svrha ove Uredbe nije usklađivanje pojmova „pritvor”, „provjera”, „pretres i zapljena” ili „nadzor”.
- (23) Zaštita novinarskih izvora i povjerljive komunikacije trenutačno je različito uređena u državama članicama. Neke države članice pružaju apsolutnu zaštitu od toga da se novinare prisili na otkrivanje informacija u kaznenim i upravnim postupcima na temelju kojih je moguće identificirati njihov izvor, što uključuje komunikaciju koja se odvija pod obvezom povjerljivosti,. Druge države članice pružaju kvalificiranu zaštitu ograničenu na sudske postupke na temelju određenih kaznenih optužbi, dok druge pružaju zaštitu kao opće načelo. To dovodi do rascjepkanosti unutarnjeg tržišta medijskih usluga i neujednačenih standarda zaštite novinarskih izvora i povjerljive komunikacije diljem Unije. U tu svrhu ovom se Uredbom uvode zajednički minimalni standardi zaštite novinarskih izvora i povjerljive komunikacije u pogledu prisilnih mjera koje države članice upotrebljavaju za dobivanje takvih informacija. Kako bi se djelotvorno zaštitili novinarski izvori i povjerljiva komunikacija, države članice ne bi trebale poduzimati takve mjere, uključujući upotrebu intruzivnog softvera za nadzor, u odnosu na pružatelje medijskih usluga, njihovo uredničko osoblje ili osobe koje bi zbog svojeg redovitog ili profesionalnog odnosa s pružateljem medijske usluge ili njegovim uredničkim osobljem mogle imati informacije povezane s novinarskim izvorima ili povjerljivom komunikacijom ili bi mogle poslužiti za njihovu identifikaciju.
- (24) Medijski djelatnici, osobito novinari i drugi medijski djelatnici uključeni u uredničke aktivnosti, sve češće se bave prekograničnim projektima i pružaju svoje usluge prekograničnoj publici, a time i pružateljima medijskih usluga. Zato je vjerojatno da se pružatelji medijskih usluga suočavaju s preprekama, pravnom nesigurnošću i nejednakim uvjetima tržišnog natjecanja. Stoga je potrebno uskladiti i dodatno pojačati zaštitu novinarskih izvora i povjerljive komunikacije na razini Unije. Time se ne bi trebala dovoditi u pitanje dodatna ili apsolutna zaštita na nacionalnoj razini.
- (25) Intruzivni softver za nadzor, među ostalim posebice ono što se obično naziva „špijunski softver”, osobito je invazivan oblik nadzora nad medijskim djelatnicima i njihovim izvorima. Može se upotrijebiti za tajno snimanje poziva ili drukčiju upotrebu mikrofona uređaja krajnjeg korisnika, filmsko snimanje ili fotografiranje fizičkih osoba, strojeva ili njihove okoline, kopiranje poruka, pristupanje šifriranim podacima o sadržaju, praćenje aktivnosti internetskog pretraživanja, praćenje geolokacije ili prikupljanje drugih senzorskih podataka, ili za aktivnosti praćenja preko više uređaja krajnjih korisnika. Ima odvrćajući učinak na slobodno obavljanje gospodarskih djelatnosti u medijskom sektoru. Osobito ugrožava odnos povjerenja novinara s njihovim izvorima, koji je u srži novinarske struke. S obzirom na digitalnu i intruzivnu prirodu takvog softvera i prekograničnu upotrebu uređaja, osobito je štetno za obavljanje gospodarskih djelatnosti pružatelja medijskih usluga na unutarnjem tržištu. Stoga je potrebno osigurati da se pružatelji medijskih usluga, uključujući novinare, koji djeluju na unutarnjem tržištu medijskih usluga mogu osloniti na snažnu i usklađenu zaštitu u vezi s upotrebom intruzivnog softvera za nadzor u Uniji, među ostalim kada se vlasti država članica za njegovu upotrebu obrate privatnim stranama.
- (26) Intruzivni softver za nadzor trebao bi se upotrebljavati samo ako je to opravdano prevladavajućim razlogom od javnog interesa, ako je to predviđeno pravom Unije ili nacionalnim pravom, ako je to u skladu s člankom 52. stavkom 1. Povelje kako ga tumači Sud i s drugim pravom Unije, ako je to odobreno *ex ante* ili, u iznimnim i hitnim slučajevima, ako je to naknadno potvrdilo pravosudno tijelo vlasti ili neovisno i nepristrano tijelo vlasti nadležno za donošenje odluka, ako se to događa u istragama kaznenih djela navedenih u članku 2. stavku 2. Okvirne odluke Vijeća 2002/584/PUP⁽⁹⁾, koja su u državi članici kažnjiva najvišom kaznom zatvora ili oduzimanja slobode od

⁽⁹⁾ Okvirna odluka Vijeća 2002/584/PUP od 13. lipnja 2002. o Europskom uhidbenom nalogu i postupcima predaje između država članica (SL L 190, 18.7.2002., str. 1.).

najmanje tri godine, ili u istragama drugih teških kaznenih djela koja su u dotičnoj državi članici kažnjiva najvišom kaznom zatvora ili oduzimanja slobode od najmanje pet godina, kako je utvrđeno nacionalnim pravom te države članice, te ako nijedna druga manje ograničavajuća mjera ne bi bila primjerena i dovoljna za dobivanje traženih informacija. U skladu s načelom proporcionalnosti, ograničenja pravâ i slobodâ pojedinca moguća su samo ako su potrebna i ako stvarno odgovaraju ciljevima od općeg interesa koje priznaje Unija. Stoga, kad je posebice riječ o upotrebi intruzivnog softvera za nadzor, valja provjeriti doseže li dotično kazneno djelo prag težine kako je utvrđen u ovoj Uredbi, je li, na osnovi pojedinačne ocjene svih relevantnih okolnosti konkretnog slučaja, za istragu i progon tog kaznenog djela potrebno osobito intruzivno zadiranje u temeljna prava i gospodarske slobode koje se sastoji od upotrebe intruzivnog softvera za nadzor, postoje li dostatni dokazi da je počinjeno predmetno kazneno djelo te je li upotreba intruzivnog softvera za nadzor opravdana za utvrđivanje činjenica povezanih s istragom i progonom tog kaznenog djela.

- (27) Javni pružatelji medijskih usluga imaju posebnu ulogu na unutarnjem tržištu medijskih usluga jer građanima i poduzećima osiguravaju pristup raznolikoj ponudi sadržaja, među ostalim kvalitetnim informacijama i nepristranom i uravnoteženom medijskom izvješćivanju, u okviru svojih nadležnosti kako su definirane na nacionalnoj razini u skladu s Protokolom br. 29. o sustavu javne radiodifuzije u državama članicama, priloženome UEU-u i UFEU-u. Imaju važnu ulogu u poštovanju temeljnog prava na slobodu izražavanja i informiranja, omogućavanju ljudima da traže i dobivaju raznolike informacije te promicanju vrijednosti demokracije, kulturne raznolikosti i socijalne kohezije. Oni su forum za javnu raspravu i sredstvo za promicanje šireg demokratskog sudjelovanja građana. Neovisnost javnih pružatelja medijskih usluga ključna je tijekom izbornih razdoblja kako bi se građanima osigurao pristup nepristranim kvalitetnim informacijama. Međutim, javni pružatelji medijskih usluga mogu biti posebno izloženi riziku od uplitanja s obzirom na njihovu institucionalnu bliskost s državom i financiranje javnim sredstvima. Tom riziku doprinose neujednačene zaštitne mjere povezane s uravnoteženim izvješćivanjem od strane javnih pružatelja medijskih usluga i neovisnim upravljanjem pružateljima javnih medijskih usluga u Uniji. U komunikaciji Komisije od 13. srpnja 2022. naslovljenoj „Izvešće o vladavini prava za 2022.” kao i u Izvešću o praćenju medijskog pluralizma za 2022. koje je pripremio Centar za medijski pluralizam i slobodu medija potvrđuje se rascjepkanost takvih zaštitnih mjera i ukazuje na rizike koji proizlaze iz neodgovarajućeg financiranja. Kako je Europski audiovizualni opservatorij naveo u svojem izvješću iz 2022. naslovljenom „Upravljanje i neovisnost javnih medija”, jamstva neovisnog funkcioniranja pružatelja javnih medijskih usluga razlikuju se diljem Unije, i to u području primjene i razini podrobnosti nacionalnih pristupa.
- (28) Pravni okviri za osiguravanje uravnoteženog izvješćivanja od strane javnih pružatelja medijskih usluga razlikuju se diljem Unije. Nadalje, pravila o imenovanju i razrješenju rukovodstva javnih medija razlikuju se diljem Unije. Primjerice, dok se u većini nacionalnih pravnih poredaka navodi nekoliko razloga za razrješenje, u drugim pravnim porecima posebna pravila nisu predviđena. Ako pravila postoje, ona su, u nekim slučajevima, nedostatna ili nisu djelotvorna u praksi. Postoje i slučajevi zakonodavnih reformi u državama članicama koji su povećali kontrolu vlade nad javnim medijima, među ostalim u pogledu imenovanja voditelja ili članova upravnog odbora javnih medija. Pristupi osiguravanju primjerenosti i predvidljivosti financiranja za javne pružatelje medijskih usluga također se razlikuju među državama članicama. Ako zaštitne mjere ne postoje ili su nedostatne, postoji rizik od političkog uplitanja u uredničku politiku ili upravljanje javnim medijima. Nepostojanje zaštitnih mjera u pogledu neovisnosti javnih pružatelja medijskih usluga ili nedostatne zaštite mjere mogli bi također dovesti do nestabilnog financiranja, čime se javni pružatelji medijskih usluga izlažu riziku od političke kontrole ili dodatne političke kontrole. To bi moglo dovesti do slučajeva pristranog izvješćivanja ili neuravnoteženog medijskog izvješćivanja od strane javnih pružatelja medijskih usluga, slučajeva uplitanja vlade u imenovanje ili razrješenje njihovih rukovodstava, proizvoljnih prilagodbi ili nestabilnog financiranja javnih pružatelja medijskih usluga. Sve to negativno utječe na pristup neovisnim i nepristranim medijskim uslugama, čime se utječe na pravo na slobodu izražavanja kako je utvrđeno u članku 11. Povelje, te bi moglo dovesti do narušavanja tržišnog natjecanja na unutarnjem tržištu medijskih usluga, među ostalim za pružatelje medijskih usluga koji imaju poslovni nastan u drugim državama članicama.
- (29) U nacionalnim medijskim okruženjima čije je obilježje istodobno postojanje javnih i privatnih pružatelja medijskih usluga, pružatelji javnih medijskih usluga doprinose promicanju medijskog pluralizma i potiču tržišno natjecanje u medijskom sektoru jer proizvode širok raspon sadržaja kojima se uzimaju u obzir različiti interesi, perspektive i demografske skupine te nude alternativna gledišta i mogućnosti programiranja, što pruža bogatu i jedinstvenu ponudu. Javni pružatelji medijskih usluga natječu se za publiku i, ovisno o slučaju, za promidžbene resurse

s privatnim medijskim poduzećima i internetskim platformama, uključujući one s poslovnim nastanom u drugim državama članicama. To se odnosi na komercijalne televizijske kuće, kako u audiovizualnom tako i u radijskom sektoru, i izdavače, a posebice na postojeći digitalni medijski prostor u kojem se svi mediji šire u sferu interneta i sve više pružaju svoje usluge preko granica. Ako je takvo dvojno i konkurentno medijsko tržište, koje je prepoznatljivo u velikom dijelu Unije, funkcionalno, njime se osigurava raznolika i kvalitativna ponuda medijskih usluga u svim sektorima. Međutim, ako javno financiranje zbog političkog uplitanja u upravljanje ili uredničku politiku ne služi ispunjavanju nadležnosti u korist svih gledatelja, nego za stranačka stajališta, moglo bi utjecati na uvjete trgovanja i tržišno natjecanje u Uniji u mjeri u kojoj bi to bilo suprotno zajedničkom interesu. Prvostupanjski sud potvrdio je da se državno financiranje javnih radiodifuzijskih usluga može proglasiti usklađenim s odredbama UFEU-a o državnim potporama samo u mjeri u kojoj su ispunjeni kvalitativni zahtjevi navedeni u okviru nadležnosti u području pružanja javnih usluga⁽¹⁰⁾.

- (30) Iako je rizik od onoga što se obično naziva „zarobljavanjem medija” relevantan za cjelokupno tržište medijskih usluga, javni pružatelji medijskih usluga posebno su izloženi takvim rizicima s obzirom na njihovu bliskost državi. Razilaženja u pogledu zaštitnih mjera za neovisno funkcioniranje javnih pružatelja medijskih usluga, ili nedostatnost takvih zaštitnih mjera, mogli bi spriječiti ili odvratiti pružatelje medijskih usluga iz drugih država članica od poslovanja na određenom medijskom tržištu ili ulaska na to tržište. Iako neovisna medijska poduzeća ulažu svoje resurse u visokokvalitetno izvješćivanje koje je u skladu s novinarskim standardima, određeni „zarobljeni” javni pružatelji medijskih usluga koji nisu u skladu s tim standardima mogli bi neuravnoteženo izvješćivati, pri čemu ih država subvencionira. Konkurentna prednost koju bi neovisni mediji mogli ostvariti neovisnim izvješćivanjem mogla bi se smanjiti jer bi „zarobljeni” javni pružatelji medijskih usluga mogli neopravdano zadržati svoj položaj na tržištu. Politizirana medijska tržišta mogu utjecati na tržišta oglašavanja u cjelini jer poduzeća, uz osmišljavanje djelotvornih oglašivačkih kampanja, moraju uzeti u obzir politiku. Ako javni pružatelji medijskih usluga, koji se obično smatraju pouzdanim izvorima informacija, zbog zarobljavanja neuravnoteženo izvješćuju o političkoj ili gospodarskoj situaciji ili u vezi s određenim gospodarskim subjektima, to može smanjiti i sposobnost poduzeća da se na odgovarajući način informiraju o gospodarskoj situaciji na određenom tržištu te, stoga, njihovu sposobnost da donose informirane poslovne odluke. Takvo bi zarobljavanje stoga moglo negativno utjecati na funkcioniranje unutarnjeg tržišta. Naposljetku, zbog neuravnoteženog izvješćivanja određenih „zarobljenih” javnih pružatelja medijskih usluga u nekim državama članicama građani se mogu okrenuti alternativnim izvorima informacija, osobito onima na internetskim platformama, što može dodatno oslabiti jednake uvjete na unutarnjem tržištu.
- (31) Stoga je potrebno da države članice, oslanjajući se na međunarodne standarde koje je u tom pogledu razvilo Vijeće Europe, uspostave djelotvorne pravne zaštitne mjere za neovisno funkcioniranje javnih pružatelja medijskih usluga diljem Unije, bez vladinih, političkih, gospodarskih ili privatnih interesa, ne dovodeći u pitanje nacionalno ustavno pravo u skladu s Poveljom. To bi trebalo uključivati načela prilagođena načinima na koji države članice organiziraju svoje javne medije, kao što su ona koja postoje u nacionalnim okvirima upravnog prava ili nacionalnim okvirima prava trgovačkih društava, kako se primjenjuju na privatna poduzeća uvrštena na burzu, u odnosu na imenovanje i razrješenje osoba ili tijela koja imaju ulogu u određivanju uredničkih politika ili čine najviše tijelo vlasti za donošenje odluka u tom pogledu unutar javnih pružatelja medijskih usluga. Ta bi načela trebala utvrditi na nacionalnoj razini. Ne dovodeći u pitanje primjenu pravila Unije o državnim potporama, potrebno je zajamčiti da javni pružatelji medijskih usluga ostvaruju korist od transparentnih i objektivnih postupaka financiranja kojima se osiguravaju odgovarajuća i stabilna financijska sredstva za ispunjavanje njihovih nadležnosti u području pružanja javnih usluga, omogućuje predvidljivost njihovih procesa planiranja i razvoj u okviru njihovih nadležnosti u području pružanja javnih usluga. Poželjno je da se o takvom financiranju odlučuje i da se ono dodjeljuje na višegodišnjoj osnovi, u skladu s nadležnostima u području pružanja javnih usluga koje imaju javni pružatelji medijskih usluga kako bi se izbjegao rizik neprimjerenog utjecaja godišnjih pregovora o proračunu. Ovom Uredbom ne utječe se na nadležnost država članica da osiguraju financiranje javnih pružatelja medijskih usluga kako je utvrđeno u Protokolu br. 29.
- (32) Ključno je da primatelji medijskih usluga sa sigurnošću znaju tko je vlasnik medija i tko stoji iza njih kako bi mogli prepoznati i razumjeti potencijalni sukob interesa. To je preduvjet za oblikovanje utemeljenih stavova, a time i za aktivno sudjelovanje u demokraciji. Takva transparentnost ujedno je djelotvoran alat za destimuliranje, a time i za ograničavanje rizika od uplitanja u uredničku neovisnost. Nadalje, njome se doprinosi otvorenom i pravednom tržišnom okruženju i povećava medijska odgovornost prema primateljima medijskih usluga, čime se u konačnici doprinosi kvaliteti medijskih usluga na unutarnjem tržištu. Stoga je potrebno uvesti zajedničke zahtjeve u pogledu informiranja za pružatelje medijskih usluga diljem Unije. Ti bi zahtjevi trebali uključivati razmjerne i ciljne zahtjeve

⁽¹⁰⁾ Presuda Prvostupanjskog suda od 26. lipnja 2008., SIC protiv Komisije, T-442/03, ECLI:EU:T:2008:228, točka 211.

da pružatelji medijskih usluga objavljuju relevantne informacije o svojim vlasnicima i prihodima od oglašavanja koje primaju od javnih tijela ili subjekata. Takve su informacije potrebne kako bi primatelji medijskih usluga mogli razumjeti potencijalne sukobe interesa i mogli zatražiti informacije o takvim potencijalnim sukobima interesa, uključujući slučajeve u kojima su vlasnici medija politički izloženi, što je preduvjet da bi bili sposobni procijeniti pouzdanost primljenih informacija. To se može postići samo ako primatelji medijskih usluga raspolažu, na način prilagođen korisnicima, informacijama o vlasništvu nad medijima koje su ažurirane, osobito u trenutku kada gledaju, slušaju ili čitaju medijski sadržaj, kako bi sadržaj mogli staviti u ispravan kontekst i stvoriti ispravan dojam o njemu. Stoga bi se otkrivanjem ciljanih informacija o vlasništvu nad medijima ostvarile koristi koje jasno nadmašuju svaki mogući učinak obveze otkrivanja na temeljna prava, uključujući pravo na privatni i obiteljski život i pravo na zaštitu osobnih podataka. U tom se kontekstu to ne bi trebalo utjecati na mjere koje države članice poduzimaju na temelju članka 30. stavka 9. Direktive (EU) 2015/849 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹¹⁾. Relevantni pružatelji medijskih usluga trebali bi objaviti tražene informacije u elektroničkom obliku, primjerice na svojim internetskim stranicama ili na drugom mediju kojem se može jednostavno i izravno pristupiti.

- (33) Kako bi se dodatno doprinijelo visokoj razini transparentnosti vlasništva nad medijima, države članice trebale bi nacionalnim regulatornim vlastima ili tijelima, ili drugim nadležnim vlastima i tijelima, povjeriti razvoj baza podataka o vlasništvu nad medijima. Takve baze podataka trebale bi funkcionirati kao jedinstvena kontaktna točka koja primateljima medijskih usluga omogućuje da lako provjere relevantne informacije povezane s određenim pružateljem medijske usluge. S obzirom na nacionalne administrativne posebnosti i u cilju smanjenja administrativnog opterećenja, države članice trebale bi moći odlučiti koja će vlast ili tijelo biti zaduženo za razvoj takvih baza podataka o vlasništvu nad medijima. To bi, primjerice, moglo biti nacionalna regulatorna vlast ili tijelo, ili neko drugo upravno tijelo, koje bi se potom moglo osloniti na pomoć drugog tijela s relevantnim stručnim znanjem za ispunjavanje zadaće.
- (34) Za integritet medija potrebno je i da medijska poduzeća koja pružaju vijesti i sadržaje o aktualnim temama proaktivno pristupaju promicanju uredničke neovisnosti, osobito s pomoću unutarnjih zaštitnih mjera. Pružatelji medijskih usluga trebali bi donijeti razmjerne mjere kako bi se urednicima zajamčila sloboda donošenja uredničkih odluka u okviru ustaljene dugoročne uredničke politike pružatelja medijske usluge. Zaštitom uredničkih odluka o određenim sadržajima, posebno onih koje donose glavni urednici i urednici, od neopravdanog uplitanja doprinosi se osiguravanju jednakih uvjeta na unutarnjem tržištu medijskih usluga i kvaliteti takvih usluga. Tim bi se mjerama trebalo nastojati osigurati poštovanje standardâ neovisnosti u okviru cjelokupnog uredničkog postupka u medijima, među ostalim u cilju zaštite integriteta novinskog sadržaja. Taj je cilj ujedno u skladu s temeljnim pravom na primanje i širenje informacija iz članka 11. Povelje. S obzirom na ta razmatranja pružatelji medijskih usluga ujedno bi trebali osigurati transparentnost stvarnih ili potencijalnih sukoba interesa u odnosu na primatelje svojih medijskih usluga.
- (35) Pružatelji medijskih usluga trebali bi donijeti unutarnje zaštitne mjere kako bi zajamčili neovisnost uredničkih odluka, koje su prilagođene njihovoj veličini, strukturi i potrebama. Preporuka Komisije (EU) 2022/1634 ⁽¹²⁾ sadržava katalog dobrovoljnih unutarnjih zaštitnih mjera koje medijska poduzeća mogu u tom pogledu donijeti. Ovu Uredbu ne bi trebalo tumačiti na način da se vlasnicima privatnih pružatelja medijskih usluga uskraćuje pravo određivanja strateških ili općih ciljeva ili poticanja rasta i financijske održivosti njihovih poduzeća. U tom bi pogledu ovom Uredbom trebalo prepoznati da je cilj poticanja uredničke neovisnosti potrebno uskladiti s legitimnim pravima i interesima vlasnikâ privatnih medija, kao što je pravo na određivanje uredničke politike pružatelja medijske usluge i oblikovanje sastava njihovih uredničkih timova.
- (36) Neovisne nacionalne regulatorne vlasti ili tijela ključni su za pravilnu primjenu zakonodavstva o medijima diljem Unije. Iako nacionalne regulatorne vlasti ili tijela često nemaju nadležnost povezanu sa sektorom tiska, u najboljem su položaju osigurati pravilnu primjenu zahtjeva povezanih s regulatornom suradnjom i funkcionalnim tržištem medijskih usluga općenito, kako je predviđeno u ovoj Uredbi. Nacionalne regulatorne vlasti ili tijela trebali bi raspolagati resursima potrebnima za ispunjavanje svojih zadaća u smislu osoblja, stručnog znanja i financijskih sredstava, među ostalim kako bi im se omogućilo sudjelovanje u aktivnostima Europskog odbora za medijske usluge

⁽¹¹⁾ Direktiva (EU) 2015/849 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2015. o sprečavanju korištenja financijskog sustava u svrhu pranja novca ili financiranja terorizma, o izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012 Europskog parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage Direktive 2005/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i Direktive Komisije 2006/70/EZ (SL L 141, 5.6.2015., str. 73.).

⁽¹²⁾ Preporuka Komisije (EU) 2022/1634 od 16. rujna 2022. o internim zaštitnim mjerama za uredničku neovisnost i transparentnost vlasništva u medijskom sektoru (SL L 245, 22.9.2022., str. 56.).

(„Odbor“). Trebalo bi im osigurati tehničke resurse, primjerice relevantne digitalne alate. Ovisno o slučaju, države članice trebale bi, u potrebnoj mjeri, povećati sredstva koja se dodjeljuju nacionalnim regulatornim vlastima ili tijelima, uzimajući u obzir dodatne zadaće koje su im dodijeljene na temelju ove Uredbe. Nacionalne regulatorne vlasti ili tijela također bi trebali imati odgovarajuće ovlasti, osobito za traženje informacija i podataka od svih fizičkih ili pravnih osoba na koje se ova Uredba primjenjuje ili koje, za potrebe povezane s njihovom trgovačkom, poslovnom ili profesionalnom djelatnošću, mogu razumno raspolagati potrebnim informacijama i podacima, u pogledu prava i interesa takvih osoba.

- (37) Kako bi se osigurala dosljedna primjena ove Uredbe i drugih propisa Unije o medijima, potrebno je osnovati Odbor kao neovisno savjetodavno tijelo na razini Unije koje okuplja nacionalne regulatorne vlasti ili tijela i koordinira njihovo djelovanje. U obavljanju svojih zadaća i izvršavanju svojih ovlasti Odbor bi trebao biti potpuno neovisan, među ostalim od svakog političkog ili gospodarskog utjecaja, te ne bi trebao tražiti niti primati upute ni od koje vlade, institucije, bilo nacionalne, nadnacionalne ili međunarodne, ili bilo kojih javnih ili privatnih osoba ili tijela. Europska skupina regulatora za audiovizualne medijske usluge (ERGA), osnovana Direktivom 2010/13/EU, presudno je doprinijela promicanju dosljedne provedbe te direktive. Odbor bi se stoga trebao nadovezati na ERGA-u i zamijeniti je. Za to je potrebna ciljana izmjena Direktive 2010/13/EU kako bi se izbrisao njezin članak 30.b, kojim se osniva ERGA, te posljedično zamijenila upućivanja na ERGA-u i njezine zadaće. Izmjena Direktive 2010/13/EU ovom Uredbom opravdana je jer je ograničena na odredbe koje države članice ne trebaju prenijeti u nacionalno zakonodavstvo te je upućena institucijama Unije.
- (38) Odbor bi trebao okupiti više predstavnike nacionalnih regulatornih vlasti ili tijela. Te predstavnike trebale bi imenovati nacionalne regulatorne vlasti ili tijela. Ako države članice imaju nekoliko relevantnih nacionalnih regulatornih vlasti ili tijela, među ostalim na regionalnoj razini, trebalo bi odgovarajućim postupcima odabrati zajedničkog predstavnika, a pravo glasa trebalo bi ostati ograničeno na jednog predstavnika po državi članici. Za potrebe svojih aktivnosti unutar Odbora, nacionalne regulatorne vlasti ili tijela trebali bi se moći savjetovati i koordinirati s relevantnim nadležnim vlastima ili tijelima i, prema potrebi, samoregulatornim tijelima u svojim državama članicama. To ne bi trebalo utjecati na mogućnost drugih nacionalnih regulatornih vlasti ili tijela da, prema potrebi, sudjeluju na sastancima Odbora. Odbor bi ujedno trebao moći, na pojedinačnoj osnovi, pozvati vanjske stručnjake da prisustvuju njegovim sastancima. Također bi trebao moći, u dogovoru s Komisijom, imenovati stalne promatrače, uključujući posebno nacionalne regulatorne vlasti ili tijela iz zemalja kandidatkinja ili potencijalnih kandidatkinja ili *ad hoc* delegate iz drugih nadležnih nacionalnih vlasti, da prisustvuju njegovim sastancima.
- (39) Zbog osjetljivosti medijskog sektora i u skladu s praksom u odnosu na odluke ERGA-e kako je utvrđena njezinu poslovniku, Odbor bi svoje odluke trebao donositi dvotrećinskom većinom glasova. Poslovníkom Odbora trebalo bi posebno utvrditi ulogu, zadaće i postupke imenovanja predsjednika i potpredsjednika te aranžmane za sprečavanje sukoba interesa članova Odbora i upravljanje takvim sukobima interesa. U svrhu pružanja podrške predsjedniku i potpredsjedniku Odbor bi trebao moći osnovati upravljačku skupinu. Pri određivanju sastava upravljačke skupine trebalo bi se uzeti u obzir načelo zemljopisne uravnoteženosti. Odbor bi u okviru svojeg poslovnika trebao utvrditi posebne aranžmane za upravljačku skupinu. Predsjednik i potpredsjednik ERGA-e, koje savjetuju članovi Odbora ERGA-e, trebali bi omogućiti uredan, transparentan i djelotvoran prijelaz s ERGA-e na Odbor dok se ne izaberu predsjednik i potpredsjednik Odbora.
- (40) Ako se Odbor bavi pitanjima izvan sektora audiovizualnih medija, trebao bi se oslanjati na djelotvoran mehanizam savjetovanja koji uključuje dionike iz relevantnih medijskih sektora, aktivnih i na razini Unije i nacionalnoj razini. Takvi dionici mogli bi uključivati vijeća za medije, novinarska udruženja, sindikate i poslovna udruženja. Odbor bi takvim dionicima trebao omogućiti da mu ukažu na razvoj događaja i pitanja relevantne za njihove sektore. Mehanizam savjetovanja trebao bi Odboru omogućiti prikupljanje ciljanih doprinosa od relevantnih dionika i dobivanje relevantnih informacija kojima se podupire njegov rad. Pri utvrđivanju praktičnih aranžmana mehanizma savjetovanja, u okviru svojeg poslovnika, Odbor bi trebao uzeti u obzir potrebu za transparentnošću, raznolikošću i pravednom zemljopisnom zastupljenošću. Odbor bi se trebao moći savjetovati s akademskom zajednicom kako bi prikupio dodatne relevantne informacije.
- (41) Ne dovodeći u pitanje ovlasti koje su Komisiji dodijeljene Ugovorima, ključno je da Komisija i Odbor blisko surađuju kako bi Odbor mogao savjetovati i podupirati Komisiju u pitanjima povezanim s medijskim uslugama unutar svoje nadležnosti. Odbor bi trebao aktivno podupirati Komisiju u njezinim zadaćama osiguravanja dosljedne i djelotvorne primjene ove Uredbe te provedbi Direktive 2010/13/EU. U tu bi svrhu Odbor posebice trebao savjetovati i pomagati Komisiji u regulatornim, tehničkim ili praktičnim aspektima relevantnim za primjenu prava Unije, promicati suradnju i djelotvornu razmjenu informacija, iskustava i najboljih primjera iz prakse te sastavljati mišljenja u slučajevima predviđenima u ovoj Uredbi, uzimajući u obzir, prema potrebi, situaciju u pogledu slobode medija

i pluralizma medija na dotičnim medijskim tržištima. Takva mišljenja ne bi trebala biti pravno obvezujuća, već bi trebala služiti kao korisne smjernice za dotične nacionalne regulatorne vlasti ili tijela te bi ih Komisija mogla uzeti u obzir u okviru svojih zadaća osiguravanja dosljedne i djelotvorne primjene ove Uredbe te provedbe Direktive 2010/13/EU. Trebalo bi smatrati da su nacionalne regulatorne vlasti ili tijela učinili sve što je u njihovoj moći da uzmu u obzir mišljenje Odbora, ako ulažu svoj maksimalan napor u provedbu mišljenja Odbora ili pruže odgovarajuće objašnjenje za svako odstupanje od toga mišljenja.

- (42) Kako bi Odbor djelotvorno i neovisno ispunjavao svoje zadaće, trebalo bi mu pomagati tajništvo posvećeno aktivnostima Odbora. Tajništvo bi trebala osigurati Komisija. Tajništvo bi trebalo raspolagati odgovarajućim resursima za obavljanje svojih zadaća. Ne dovodeći u pitanje njezinu institucionalnu i proračunsku autonomiju, važno je da Komisija uzme u obzir potrebe koje je priopćio Odbor, osobito u vezi s kvalifikacijama, stručnošću i profilom osoblja tajništva za djelotvorno obavljanje njegovih zadaća. Tajništvo bi se također trebalo moći osloniti na stručno znanje i resurse nacionalnih regulatornih vlasti ili tijela. To bi bilo ključno za pomoć Odboru u pripremi njegovih rezultata rada. Stoga bi se tajništvo trebalo sastojati od odgovarajućeg broja članova osoblja koje su te nacionalne regulatorne vlasti ili tijela uputili kako bi se iskoristile njihove vještine i iskustvo. Tajništvo bi u okviru svoje misije doprinosjenja neovisnom obavljanju zadaća Odbora trebalo slijediti isključivo upute Odbora dok mu pruža potporu u obavljanju njegovih zadaća na temelju ove Uredbe. Tajništvo bi trebalo osigurati materijalnu, administrativnu i organizacijsku potporu Odboru i pomagati mu u obavljanju njegovih zadaća, posebno provođenjem relevantnih aktivnosti istraživanja ili prikupljanja informacija.
- (43) Regulatorna suradnja među neovisnim regulatornim vlastima ili tijelima za medije ključna je za pravilno funkcioniranje unutarnjeg tržišta medijskih usluga. Međutim, Direktivom 2010/13/EU ne predviđa se strukturirani okvir suradnje za nacionalne regulatorne vlasti ili tijela. Od revizije okvira Unije za audiovizualne medijske usluge Direktivom (EU) 2018/1808 Europskog parlamenta i Vijeća⁽¹³⁾, kojom je njegovo područje primjene prošireno na platforme za razmjenu videozapisa, sve je veća potreba za bliskom suradnjom među nacionalnim regulatornim vlastima ili tijelima, osobito radi rješavanja prekograničnih predmeta. Takva je potreba opravdana i zbog novih izazova u medijskom prostoru Unije, koje ova Uredba nastoji riješiti, među ostalim i tako što nacionalnim regulatornim vlastima ili tijelima povjerava nove zadaće.
- (44) Svjesna tih izazova i kako bi odgovorila na potrebu za tješnjom suradnjom u području audiovizualnih medijskih usluga, ERGA je 2020. dogovorila memorandum o razumijevanju u kojem se navode neobvezujući mehanizmi za prekograničnu suradnju radi jačanja primjene pravila Unije relevantnih za audiovizualne medijske usluge i usluge platformi za razmjenu videozapisa. Na temelju tog dobrovoljnog okvira i kako bi se osiguralo djelotvorno izvršavanje medijskog prava Unije, izbjeglo podizanje dodatnih prepreka na unutarnjem tržištu medijskih usluga i spriječilo moguće zaobilaženje primjenjivih pravila od strane nepoštenih pružatelja medijskih usluga, ključno je osigurati jasan i pravno obvezujući okvir za djelotvornu i učinkovitu međusobnu suradnju nacionalnih regulatornih vlasti ili tijela unutar uspostavljenog pravnog okvira. Takav je okvir ključan za poštovanje načela zemlje podrijetla, koje je temelj Direktive 2010/13/EU, i za osiguravanje nadzora nacionalnih regulatornih vlasti ili tijela nad relevantnim pružateljima medijskih usluga. Cilj bi trebao biti osiguravanje dosljedne i djelotvorne primjene ove Uredbe i provedbu Direktive 2010/13/EU, primjerice osiguravanjem neometane razmjene informacija među nacionalnim regulatornim vlastima ili tijelima ili omogućivanjem brzog rješavanja pitanja povezanih s pitanjima nadležnosti. Ako nacionalne regulatorne vlasti ili tijela razmjenjuju informacije, trebalo bi poštovati cjelokupno relevantno pravo Unije i nacionalno pravo o razmjeni informacija, uključujući relevantno pravo o zaštiti podataka. Takva suradnja, a posebice ubrzana suradnja, od ključne je važnosti za podupiranje mjera za zaštitu unutarnjeg tržišta od nepoštenih pružatelja medijskih usluga, pri čemu se osigurava poštovanje temeljnih prava, osobito slobode izražavanja. Ubrzana suradnja posebice je potrebna kako bi se spriječilo da se medijske usluge koje su suspendirane u određenim državama članicama na temelju članka 3. stavaka 3. i 5. Direktive 2010/13/EU i dalje pružaju satelitom ili drugim sredstvima u tim državama članicama te da se time doprinese, u skladu s pravom Unije, korisnosti relevantnih nacionalnih mjera. Mišljenja Odbora bit će važna za djelotvorno funkcioniranje mehanizma suradnje.
- (45) Zbog paneuropske prirode platformi za razmjenu videozapisa, nacionalne regulatorne vlasti ili tijela trebaju poseban mehanizam za zaštitu korisnikâ usluga platformi za razmjenu videozapisa od određenih nezakonitih i štetnih sadržaja, uključujući komercijalne komunikacije. Naime, i ne dovodeći u pitanje načelo zemlje podrijetla, potreban je

⁽¹³⁾ Direktiva (EU) 2018/1808 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. studenoga 2018. o izmjeni Direktive 2010/13/EU o koordinaciji određenih odredaba utvrđenih zakonima i drugim propisima u državama članicama o pružanju audiovizualnih medijskih usluga (Direktiva o audiovizualnim medijskim uslugama) u pogledu promjenjivog stanja na tržištu (SL L 303, 28.11.2018., str. 69.).

mehanizam kojim bi se svim relevantnim nacionalnim regulatornim vlastima ili tijelima omogućilo da od takvih vlasti ili tijela u drugim državama članicama zatraže da poduzmu potrebne i razmjerne mjere kako bi pružatelji usluga platformi za razmjenu videozapisa izvršavali obveze na temelju članka 28.b stavaka 1., 2. i 3. Direktive 2010/13/EU. To je ključno kako bi se diljem Unije osigurala djelotvorna zaštita publike, a posebno maloljetnika, pri pristupu sadržaju na platformama za razmjenu videozapisa te kako bi se ona mogla osloniti na odgovarajuću razinu transparentnosti kad je riječ o komercijalnoj komunikaciji na internetu. Posredovanje koje provodi Odbor i mišljenja Odbora pogodovala bi osiguravanju obostrano prihvatljivih i zadovoljavajućih rezultata za dotične nacionalne regulatorne vlasti ili tijela. Ako upotreba takvog mehanizma ne dovede do sporazumnog rješenja, sloboda pružanja usluga informacijskog društva iz druge države članice može se ograničiti samo ako su ispunjeni uvjeti navedeni u članku 3. Direktive 2000/31/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁴⁾ i ako se slijedio u njemu utvrđeni postupak.

- (46) Ključno je osigurati dosljednu regulatornu praksu, dosljednu i djelotvornu primjenu ove Uredbe i provedbu Direktive 2010/13/EU. U tu svrhu i kako bi se doprinijelo osiguravanju konvergencije pri provedbi prava Unije o medijima, Komisija bi trebala moći, prema potrebi, dati smjernice o prekograničnim pitanjima obuhvaćenima ovom Uredbom i Direktivom 2010/13/EU. Pri odlučivanju o davanju smjernica i s obzirom na relevantne rasprave s odborom za kontakt, uspostavljenim Direktivom 2010/13/EU, o pitanjima povezanim s tom direktivom, Komisija bi osobito trebala razmotriti regulatorna pitanja koja utječu na znatan broj država članica, odnosno regulatorna pitanja s prekograničnim elementom. S obzirom na veliku količinu informacija i sve veću upotrebu digitalnih sredstava za pristup medijima, važno je osigurati isticanje sadržaja od općeg interesa kako bi se doprinijelo postizanju jednakih uvjeta na unutarnjem tržištu i usklađenosti s temeljnim pravom na primanje informacija na temelju članka 11. Povelje. S obzirom na mogući učinak nacionalnih mjera poduzetih na temelju članka 7.a Direktive 2010/13/EU na funkcioniranje unutarnjeg tržišta medijskih usluga, smjernice Komisije bile bi važne za postizanje pravne sigurnosti u tom području. Ujedno bi bilo korisno dati smjernice o mjerama poduzetima na temelju članka 5. stavka 2. Direktive 2010/13/EU kako bi se osigurala javna dostupnost pristupačnih, točnih i ažuriranih informacija povezanih s vlasništvom nad medijima i o obvezi pružatelja medijskih usluga da omoguće primateljima njihovih usluga jednostavan i izravan pristup određenim ažuriranim informacijama. Odbor bi Komisiji trebao pomagati u pripremi smjernica. Odbor bi s Komisijom trebao osobito dijeliti svoje regulatorno, tehničko i praktično stručno znanje o područjima i temama obuhvaćenima relevantnim smjernicama.
- (47) Nacionalne regulatorne vlasti ili tijela imaju praktično specifično stručno znanje koje im omogućuje da osiguraju djelotvornu ravnotežu između interesa pružatelja medijskih usluga i primatelja medijskih usluga te istodobno poštuju slobodu izražavanja i očuvaju i potiču medijski pluralizam. To je osobito važno kad je riječ o zaštiti unutarnjeg tržišta od medijskih usluga koje potječu izvan Unije, neovisno o načinu na koji se distribuiraju ili im se pristupa, koje su usmjerene na publiku u Uniji ili do nje dopiru ako one, među ostalim zbog kontrole koju bi treće zemlje mogle imati nad njima, mogle bi ugroziti javnu sigurnost ili predstavljati rizik u tom smislu. Rizik od ugrožavanja javne sigurnosti mogao bi se odnositi na javno poticanje na počinjenje kaznenog djela terorizma, kako je navedeno u članku 5. Direktive (EU) 2017/541 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁵⁾, te na sustavne, međunarodne kampanje inozemne manipulacije informacijama i uplitanja u njih s ciljem destabilizacije Unije u cjelini ili određenih država članica. Zbog toga je potrebno poboljšati koordinaciju među nacionalnim regulatornim vlastima ili tijelima kako bi se mogli zajedno suprotstaviti prijetnjama koje proizlaze iz takvih medijskih usluga za javnu sigurnost i uspostaviti pravni okvir za takvo djelovanje kako bi se osigurala djelotvornost nacionalnih mjera, donesenih u skladu s pravom Unije o medijima te njihova moguća koordinacija.
- (48) Potrebno je koordinirati nacionalne mjere koje bi se mogle donijeti radi suzbijanja prijetnji javnoj sigurnosti koje predstavljaju medijske usluge koje potječu izvan Unije ili imaju poslovni nastan izvan Unije, a koje su usmjerene na publiku u Uniji, među ostalim radi omogućivanja Odboru da prema potrebi i uz savjetovanje s Komisijom izda mišljenja o takvim mjerama, osobito ako situacija utječe na nekoliko država članica. U tom je pogledu potrebno procijeniti rizike za javnu sigurnost s obzirom na sve relevantne činjenične i pravne elemente, na razini Unije i nacionalnoj razini, uključujući sve postojeće procjene o diseminaciji ili primitku dotične medijske usluge na području Unije. Cilj bi trebao biti omogućavanje usklađenijeg pristupa za dotične nacionalne regulatorne vlasti ili

⁽¹⁴⁾ Direktiva 2000/31/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 8. lipnja 2000. o određenim pravnim aspektima usluga informacijskog društva na unutarnjem tržištu, posebno elektroničke trgovine (Direktiva o elektroničkoj trgovini) (SL L 178, 17.7.2000., str. 1.).

⁽¹⁵⁾ Direktiva (EU) 2017/541 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. ožujka 2017. o suzbijanju terorizma i zamjeni Okvirne odluke Vijeća 2002/475/PUP i o izmjeni Odluke Vijeća 2005/671/PUP (SL L 88, 31.3.2017., str. 6.).

tijela u vezi s ograničenjima za distribuciju takvih medijskih usluga, ne dovodeći u pitanje nadležnosti država članica ili njihovih nacionalnih regulatornih vlasti ili tijela u skladu s pravom Unije. U tom bi pogledu dotične nacionalne regulatorne vlasti ili tijela trebali moći uzeti u obzir mišljenja Odbora pri razmatranju poduzimanja mjera protiv pružatelja medijskih usluga. Time se ne dovodi u pitanje nadležnost Unije na temelju članka 215. UFEU-a.

- (49) Kako bi se nacionalnim regulatornim vlastima ili tijelima pružila dodatna potpora u njihovoj ulozi zaštite unutarnjeg tržišta medijskih usluga od nepoštenih pružatelja medijskih usluga, Odbor bi trebao sastaviti popis kriterija koji se odnose na pružatelje medijskih usluga koji imaju poslovni nastan ili potječu izvan Unije. Takav bi popis pomogao dotičnim nacionalnim regulatornim vlastima ili tijelima u situacijama u kojima relevantni pružatelj medijske usluge želi potpasti pod jurisdikciju određene države članice ili kada se čini da pružatelj medijske usluge koji već potpada pod jurisdikciju države članice predstavlja ozbiljan i težak rizik za javnu sigurnost. Elementi za obuhvatiti takvim popisom mogli bi se, među ostalim, odnositi na vlasništvo, upravljanje, strukture financiranja, uredničku neovisnost od trećih zemalja ili poštovanje koregulatornih ili samoregulatornih mehanizama kojima se uređuju urednički standardi u jednoj državi članici ili više njih.
- (50) Vrlo velike internetske platforme služe mnogim korisnicima kao točke za pružanje pristupa medijskom sadržaju i medijskim uslugama. Pružatelji medijskih usluga koji imaju uredničku odgovornost za svoje sadržaje imaju ključnu ulogu u distribuciji informacija i ostvarivanju prava na primanje i širenje informacija na internetu. Od pružatelja medijskih usluga se očekuje da pri izvršavanju takve uredničke odgovornosti pažljivo postupaju i pružaju vjerodostojne informacije kojima se poštuju temeljna prava, u skladu s regulatornim zahtjevima ili koregulatornim ili samoregulatornim mehanizmima kojima podliježu u državama članicama. Stoga, i s obzirom na pravo korisnikâ na primanje i širenje informacija, ako pružatelj vrlo velike internetske platforme smatra da sadržaj koji pružaju takvi pružatelji medijskih usluga nije u skladu s njegovima uvjetima, trebao bi na odgovarajući način uzeti u obzir slobodu medija i pluralizam medija, u skladu s Uredbom (EU) 2022/2065, te pružateljima medijskih usluga što prije dostaviti potrebna objašnjenja u obrazloženju kako je navedeno u članku 4. stavku 1. Uredbe (EU) 2019/1150 Europskog parlamenta i Vijeća⁽¹⁶⁾ i članku 17. Uredbe (EU) 2022/2065. Kako bi se učinak ograničenja tog sadržaja na pravo korisnika na primanje i širenje informacija sveo na najmanju moguću mjeru, vrlo velike internetske platforme trebale bi dostaviti svoje obrazloženje prije nego što suspenzija ili ograničenje vidljivosti počnu proizvoditi učinke. Osim toga, trebale bi dotičnom pružatelju medijske usluge omogućiti da odgovori na obrazloženje, u roku od 24 sata od njegovog primitka, prije nego što suspenzija ili ograničenje vidljivosti počnu proizvoditi učinke. U slučaju krize iz članka 36. stavka 2. Uredbe (EU) 2022/2065 mogao bi se primjenjivati kraći vremenski okvir, posebice kako bi se uzela u obzir hitna potreba za moderiranjem relevantnog sadržaja u takvim iznimnim okolnostima.
- (51) Upotreba označivanja ili alata za provjeru dobi od strane pružatelja vrlo velikih internetskih platformi u skladu s njihovim uvjetima pružanja usluge i pravom Unije ne bi se trebala tumačiti kao ograničenje vidljivosti. Nakon odgovora pružatelja medijske usluge na obrazloženje od strane pružatelja vrlo velike internetske platforme, ili u nedostatku takvog odgovora u zadanom roku, taj pružatelj vrlo velike internetske platforme trebao bi obavijestiti pružatelja medijske usluge o tome namjerava li provesti suspenziju svojih usluga internetskog posredovanja u vezi sa sadržajem koji pruža pružatelj medijske usluge ili ograničenje vidljivosti tog sadržaja. Ovom se Uredbom ne bi trebalo utjecati na obveze pružatelja vrlo velikih internetskih platformi da poduzmu mjere protiv nezakonitog sadržaja koji se širi putem njihovih usluga, da poduzmu mjere za procjenu i ublažavanje sistemskih rizika koje predstavljaju njihove usluge, primjerice zbog dezinformacija, ili da poduzmu mjere za zaštitu maloljetnikâ. U tom kontekstu ništa se u ovoj Uredbi ne bi trebalo tumačiti kao odstupanje od obveza pružatelja vrlo velikih internetskih platformi na temelju članaka 28., 34. i 35. Uredbe (EU) 2022/2065 i članka 28.b Direktive 2010/13/EU.
- (52) S obzirom na očekivani pozitivan učinak na slobodu pružanja usluga i slobodu izražavanja, opravdano je, ako pružatelji medijskih usluga poštuju određene regulatorne, koregulatorne ili samoregulatorne standarde, prioritarno i bez nepotrebnog odlaganja obrađivati njihove pritužbe na odluke pružatelja vrlo velikih internetskih platformi.
- (53) U tu bi svrhu pružatelji vrlo velikih internetskih platformi koji pružaju pristup medijskom sadržaju trebali osigurati funkcionalnost na svojem internetskom sučelju kojom bi se pružateljima medijskih usluga omogućilo da izjave da ispunjavaju određene uvjete, pri čemu bi pružatelji platformi zadržali mogućnost da takve osobne izjave odbiju ako te uvjete ne smatraju ispunjenima. Ako pružatelj medijske usluge izjavi da ispunjava regulatorne zahtjeve ili

⁽¹⁶⁾ Uredba (EU) 2019/1150 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2019. o promicanju pravednosti i transparentnosti za poslovne korisnike usluga internetskog posredovanja (SL L 186, 11.7.2019., str. 57.).

koregulatorni ili samoregulatorni mehanizme, trebao bi moći dostaviti podatke za kontakt relevantne nacionalne regulatorne vlasti ili tijela ili predstavnika koregulatornog ili samoregulatornog mehanizma, uključujući podatke za kontakt koje su dostavila široko priznata strukovna udruženja koja predstavljaju dotični sektor i djeluju na razini Unije ili nacionalnoj razini. U slučaju opravdane sumnje te bi informacije vrlo velikoj internetskoj platformi omogućile da pri tim vlastima ili tijelima provjeri da pružatelj medijske usluge podliježe takvim zahtjevima ili mehanizmima. Prema potrebi, pružatelji vrlo velikih internetskih platformi trebali bi se oslanjati na informacije o poštovanju tih zahtjeva, kao što su strojno čitljivi standard inicijative Journalism Trust razvijen pod okriljem Europskog odbora za normizaciju ili drugi relevantni kodeksi ponašanja. Priznate organizacije civilnog društva, organizacije za provjeru činjenica i druge relevantne strukovne organizacije koje priznaju integritet medijskih izvora na temelju standarda dogovorenih s medijskim sektorom također bi trebale moći obavijestiti pružatelje vrlo velikih internetskih platformi o svakom mogućem pitanju usklađenosti pružatelja medijskih usluga s relevantnim zahtjevima u vezi s osobnom izjavom. Smjernice koje izdaje Komisija bile bi ključne za olakšavanje djelotvorne provedbe takve funkcionalnosti. Te bi smjernice trebale doprinijeti minimiziranju rizika od moguće zlouporabe funkcionalnosti, posebno od strane pružatelja medijskih usluga koji sustavno sudjeluju u dezinformiranju, manipulaciji informacijama i uplitanju u njih, uključujući one koje kontroliraju određene treće zemlje, uzimajući u obzir kriterije koje Odbor treba izraditi u pogledu pružatelja medijskih usluga izvan Unije. U tu bi se svrhu tim smjernicama mogli obuhvatiti aranžmani povezani s uključivanjem priznatih organizacija civilnog društva, uključujući organizacije za provjeru činjenica, u pregled izjava ili sa savjetovanjem nacionalnih regulatornih vlasti ili tijela ili koregulatornih ili samoregulatornih tijela.

- (54) U ovoj se Uredbi prepoznaje važnost koregulatornih i samoregulatornih mehanizama u kontekstu pružanja medijskih usluga na vrlo velikim internetskim platformama. Takvi mehanizmi su svojevrsna dobrovoljna inicijativa, na primjer u obliku kodeksa ponašanja, koja pružateljima medijskih usluga ili njihovim predstavnicima omogućuje donošenje zajedničkih smjernica, među ostalim o etičkim standardima, ispravljanju pogrešaka ili rješavanju pritužbi, među sobom i za sebe. Snažna, uključiva i široko priznata samoregulacija medija djelotvorno je jamstvo kvalitete i profesionalnosti medijskih usluga te je od presudne važnosti za očuvanje uredničkog integriteta.
- (55) Kako bi pronašli sporazumno rješenje za ukidanje svih neopravdanih ograničenja ili suspenzija i njihovo izbjegavanje u budućnosti, pružatelji vrlo velikih internetskih platformi trebali bi sudjelovati u dijalogu s pružateljima medijskih usluga koji poštuju standarde vjerodostojnosti i transparentnosti, a smatraju da pružatelji vrlo velikih internetskih platformi opetovano nameću ograničenja ili suspenzije njihova sadržaja bez dovoljnog razloga. Pružatelji vrlo velikih internetskih platformi trebali bi sudjelovati u takvim dijalozima u dobroj vjeri te pritom posebnu pozornost posvetiti zaštiti slobode medija i informiranja. Odbor bi trebao izvijestiti Komisiju o svojim mišljenjima o ishodu takvih dijaloga. Komisija bi mogla uzeti u obzir takva mišljenja u kontekstu izvršavanja Uredbe (EU) 2022/2065.
- (56) Odbor bi se trebao oslanjati na korisnu ulogu ERGA-e u praćenju usklađenosti potpisnika Kodeksa dobre prakse EU-a u suzbijanju dezinformiranja te najmanje jednom godišnje organizirati strukturirani dijalog između pružatelja vrlo velikih internetskih platformi, predstavnika pružatelja medijskih usluga i predstavnika civilnog društva kako bi se potaknuo pristup raznolikim ponudama neovisnih medija na vrlo velikim internetskim platformama, raspravljalo o iskustvima i najboljim primjerima iz prakse povezanim s primjenom relevantnih odredaba ove Uredbe, među ostalim u pogledu postupaka moderiranja koje provode vrlo velike internetske platforme, te pratiti pridržavanje samoregulatornih inicijativa usmjerenih na zaštitu korisnika od štetnih sadržaja, uključujući one usmjerene na suzbijanje dezinformacija. Komisija bi mogla, prema potrebi, ispitati izvješća o rezultatima takvih strukturiranih dijaloga pri procjeni sistemskih i novih pitanja diljem Unije u okviru svojeg izvršavanja Uredbe (EU) 2022/2065 te bi mogla zatražiti od Odbora da ju u tu svrhu podrži.
- (57) Primatelji audiovizualnih medijskih usluga koje pružaju programe trebali bi moći stvarno odabrati sadržaj koji žele gledati ili slušati u skladu sa svojim preferencijama. Međutim, njihova sloboda izbora sadržaja mogla bi biti ograničena poslovnom praksom u medijskom sektoru, kao što su sporazumi o davanju prednosti određenom sadržaju između pružatelja medijskih usluga i proizvođača uređaja ili pružatelja korisničkih sučelja kojima se kontrolira pristup medijskim uslugama koje pružaju programe i njihovo korištenje ili upravlja. odnosno kojima se upravlja pristupom takvim uslugama i njihovim korištenjem, kao što su povezane televizijske usluge ili audio sustavi za automobile. Davanje prednosti može se, primjerice, obaviti na početnom zaslonu uređaja, s pomoću hardverskih postavki ili softverskih prečaca, aplikacija i područja pretraživanja, čime se utječe na ponašanje primatelja koje bi se tako moglo neopravdano poticati da odaberu određene medijske ponude umjesto drugih. Izbor korisnika mogao bi se ograničiti i zatvorenim krugovima prethodno instaliranih aplikacija. Korisnici bi trebali moći u svakom trenutku, na jednostavan, pristupačan i njima prilagođen način, promijeniti konfiguraciju, među ostalim zadane postavke

uređaja, kao što je daljinski upravljač, ili korisničkog sučelja kojima se kontrolira pristup medijskim uslugama koje pružaju programe i njihovo korištenje ili upravlja, odnosno kojima se upravlja pristupom takvim uslugama i njihovim korištenjem. To bi se trebalo tumačiti na način da obuhvaća sve značajke prilagodbe uređaja ili korisničkih sučelja kojima se korisnici usmjeravaju pri odabiru u odnosu na medijske usluge ili sadržaj kojima žele pristupiti te koje im omogućuju pronalaženje ili otkrivanje takvih usluga ili sadržaja, uzimajući u obzir cilj pravednog pristupa medijskim uslugama u svoj njihovoj raznolikosti, iz perspektive korisnikâ i pružatelja medijskih usluga. To se pravo ne bi trebalo proširiti na pojedinačne elemente, kao što su programi, u okviru kataloga usluga na zahtjev i njime se ne dovode u pitanje mjere za osiguravanje primjerenog isticanja audiovizualnih medijskih usluga od općeg interesa, kojima se provodi članak 7.a Direktive 2010/13/EU kao i oni kojima se provodi članak 7.b te direktive, poduzete u svrhu legitimnih razloga u pogledu javne politike. Proizvođači, razvojni programeri i uvoznici trebali bi moći dokazati da je funkcionalnost koja se zahtijeva pri stavljanju njihovih relevantnih proizvoda na tržište doista prilagođena korisnicima. Države članice trebale bi odgovarajućim mjerama osigurati da su uređaji i sučelja koje na njihovo tržište stavljaju relevantni sudionici na tržištu usklađeni s relevantnim zahtjevima navedenima u ovoj Uredbi. To bi se moglo postići praćenjem primjene i djelotvornosti mjera koje poduzimaju takvi sudionici na tržištu.

- (58) Vizualni identiteti pružatelja medijskih usluga sastoje se od robnih marki, logotipa, žigova ili drugih karakterističnih obilježja i omogućuju primateljima medijskih usluga koje pružaju programe da jednostavno odrede tko snosi uredničku odgovornost za uslugu. Vizualni identiteti također su ključna konkurentna prednost za pružatelje medijskih usluga te im omogućuju da diferenciraju vlastitu medijsku ponudu na tržištu. Stoga je važno da su vizualni identiteti pružatelja medijskih usluga koji pružaju programe očuvani kada korisnici pristupaju njihovim medijskim uslugama putem različitih uređaja i korisničkih sučelja. U tu bi svrhu proizvođači, razvojni programeri i uvoznici uređaja i korisničkih sučelja trebali osigurati da se vizualni identiteti koje pružaju takvi pružatelji medijskih usluga ne uklone ili izmijene.
- (59) Kako bi se osigurali jednaki uvjeti za pružanje raznolikih medijskih usluga koje pružaju programe, s obzirom na tehnološki razvoj na unutarnjem tržištu, i kako bi se osigurao pravedan pristup medijskim uslugama u svoj njihovoj raznolikosti, potrebno je promicati razvoj zajedničkih usklađenih standarda za uređaje i korisnička sučelja s pomoću kojih se kontrolira pristup medijskim uslugama koje pružaju programe i korištenje takvim uslugama ili upravlja, odnosno kojima se upravlja pristupom takvim uslugama i njihovim korištenjem, ili se šalju digitalni signali kojima se sadržaj prenosi od izvora do odredišta. U tom je kontekstu važno izbjeći različite tehničke standarde kojima se stvaraju prepreke i dodatni troškovi za sektor i potrošače, dok bi istodobno trebalo poticati razvoj rješenja za provedbu postojećih obveza koje se odnose na medijske usluge.
- (60) Različite zakonodavne, regulatorne ili administrativne mjere mogle bi biti opravdane i poticajne za medijski pluralizam. Međutim, neke mjere mogle bi otežati ili učiniti manje privlačnim ostvarivanje slobode poslovnog nastana i slobode pružanja usluga u medijskom sektoru, na štetu medijskog pluralizma ili uredničke neovisnosti pružatelja medijskih usluga koji posluju na unutarnjem tržištu. Takve mjere mogu poprimiti različite oblike, kao što su pravila kojima se vlasništvo nad medijskim poduzećima ograničava drugim poduzećima koja djeluju u medijskom sektoru ili sektorima koji nisu povezani s medijima. One uključuju i odluke povezane s licenciranjem, kao što je opoziv ili otežavanje produljenja licenci pružatelja medijskih usluga, i odluke povezane s odobrenjem ili prethodnim obavješćivanjem pružatelja medijskih usluga. Kako bi se ublažio njihov mogući negativan utjecaj na medijski pluralizam ili uredničku neovisnost pružatelja medijskih usluga koji posluju na unutarnjem tržištu i unaprijedila pravna sigurnost na unutarnjem tržištu medijskih usluga, važno je da su takve mjere usklađene s načelima objektivnog opravdanja, transparentnosti, nediskriminacije i proporcionalnosti. Administrativne mjere koje bi mogle utjecati na medijski pluralizam ili uredničku neovisnost trebalo bi donijeti u predvidivim vremenskim okvirima. Takvi vremenski okviri trebali bi biti dovoljno dugi kako bi pružatelji medijskih usluga mogli provesti odgovarajuću procjenu mjera i njihovih predvidljivih posljedica. Nadalje, pružatelji medijskih usluga koji su pojedinačno i izravno pogođeni regulatornim ili administrativnim mjerama trebali bi imati pravo žalbe na takve mjere pred neovisnim žalbenim tijelom. Ako žalbeno tijelo nije sud, trebalo bi raspolagati odgovarajućim sredstvima koja su mu potrebna za djelotvorno funkcioniranje.
- (61) Ne dovodeći u pitanje primjenu pravila Unije o tržišnom natjecanju i državnim potporama te nacionalnih mjera poduzetih u skladu s tim pravilima, ključno je da Odbor, ako bi nacionalne regulatorne ili administrativne mjere mogle znatno utjecati na poslovanje pružatelja medijskih usluga na unutarnjem tržištu, bude ovlašten za davanje mišljenja. Mišljenja Odbora trebala bi se usredotočiti na nacionalne mjere koje bi mogle poremetiti aktivnosti pružatelja medijskih usluga na unutarnjem tržištu, primjerice sprečavanjem ili ometanjem njihova poslovanja na način da je pružanje njihovih medijskih usluga na određenom tržištu ozbiljno ugroženo. To bi se moglo dogoditi kada je nacionalna administrativna mjera posebno upućena pružatelju medijske usluge koji pruža svoje usluge u više država članica ili kada se odnosi na pružatelja medijske usluge koji, među ostalim, zbog svojih tržišnih udjela, dosega

publike ili razine raširenosti ima znatan utjecaj na oblikovanje javnog mišljenja u toj državi članici te se njome sprečava takvog pružatelja medijske usluge da djelotvorno posluje na određenom tržištu ili uđe na novo tržište. Odbor može dati takva mišljenja na vlastitu inicijativu i trebao bi takva mišljenja dati na zahtjev Komisije. Odbor bi također trebao dati mišljenja o takvim mjerama na zahtjev pojedinačno i izravno pogođenih pružatelja medijskih usluga. U tu bi svrhu dotični pružatelj medijske usluge trebao podnijeti propisno obrazložen zahtjev Odboru. Dotični pružatelj medijske usluge u svojem bi zahtjevu posebno trebao navesti je li već iscrpio sve dostupne nacionalne pravne lijekove osporavanjem spornih mjera pred nacionalnim sudovima ili drugim nadležnim nacionalnim vlastima ili tijelima te vrstu odluke ili odluka koje su iz toga proizišle. U zahtjevu bi trebalo navesti razloge zbog kojih dotični pružatelj medijske usluge smatra da sporna mjera ili mjere znatno utječu na njegovu funkcioniranje na unutarnjem tržištu, te razloge zbog kojih smatra da takva mjera ili mjere izravno i pojedinačno utječu na njegov pravni položaj.

- (62) Koncentracije na medijskom tržištu različito se procjenjuju diljem Unije sa stajališta medijskog pluralizma. Pravila i postupci o procjeni koncentracija na medijskom tržištu razlikuju se diljem Unije. Neke države članice oslanjaju se samo na procjene tržišnog natjecanja, dok druge imaju namjenske okvire za posebne procjene koncentracija u pogledu medijskog pluralizma. U potonjem slučaju postoje znatne razlike. U nekim slučajevima provodi se nadzor nad svim medijskim transakcijama, neovisno o tome dosežu li određene pragove, dok se u drugim slučajevima procjena provodi samo ako su premašeni određeni pragovi ili su ispunjeni određeni kvalitativni kriteriji. Primjerice, za potrebe takve procjene neke države članice primjenjuju multiplikatore prihoda kako bi osigurale da se prijetnje tržišnom natjecanju otkriju i ispituju, čak i kada uključene medijske kuće imaju niske prihode. Razlike postoje i u postupcima koji se primjenjuju na nadzor nad tržišnim transakcijama za potrebe medijskog pluralizma. Taj nadzor često, na neovisan način, obavlja regulatorno tijelo za medije u okviru samostalne procjene ili ga obavlja nadležno tijelo, uz sudjelovanje regulatornog tijela za medije, na temelju mišljenja koje bi moglo biti u obliku samostalnog doprinosa ili u obliku pisanih stajališta ili primjedbi u kontekstu procjene koja je u tijeku. Određena nacionalna pravila omogućuju ministarstvima ili vladinim tijelima da interveniraju u nadzor nad medijskim tržištima iz gospodarskih razloga, od zaštite medijskog pluralizma do zaštite javne sigurnosti ili drugih općih interesa.
- (63) Razilaženja i nedostatak koordinacije između pravila i postupaka država članica koji se primjenjuju na koncentracije na medijskom tržištu mogu dovesti do pravne nesigurnosti te regulatornog, administrativnog ili gospodarskog opterećenja za medijska poduzeća koja žele poslovati preko granica, čime se narušava tržišno natjecanje na unutarnjem tržištu medijskih usluga. U nekim slučajevima nacionalne mjere u tom području mogu stvarno spriječiti da medijsko poduzeće s poslovnim nastanom u Uniji uđe na drugo nacionalno tržište, a da pritom nisu stvarno usmjerene na promicanje medijskog pluralizma⁽¹⁷⁾. U konačnici, umjesto postizanja veće medijske pluralnosti, to bi moglo ojačati oligopolističku dinamiku na medijskom tržištu. Kako bi se smanjile prepreke koje sprječavaju pružatelje medijskih usluga da posluju na unutarnjem tržištu, važno je ovom Uredbom utvrditi zajednički okvir za procjenu koncentracija na medijskom tržištu diljem Unije.
- (64) Mediji imaju odlučujuću ulogu u oblikovanju javnog mnijenja i obavješćivanju građana o informacijama relevantnima za aktivno sudjelovanje u demokratskim procesima. Zbog toga bi države članice, neovisno o procjenama u okviru prava tržišnog natjecanja, trebale predvidjeti pravila i postupke u nacionalnom pravu kako bi se omogućila procjena koncentracija na medijskom tržištu koje bi mogle znatno utjecati na medijski pluralizam i uredničku neovisnost. U tom bi kontekstu medijski pluralizam trebalo shvatiti kao mogućnost pristupa različitim medijskim uslugama i medijskim sadržajima koji odražavaju raznolika mišljenja, stajališta i analize. Nacionalna pravila i postupci mogu utjecati na slobodu pružanja medijskih usluga na unutarnjem tržištu i moraju biti pravilno oblikovani te transparentni, objektivni, proporcionalni i nediskriminatorni. Koncentracije na medijskom tržištu koje podliježu takvim pravilima trebalo bi tumačiti na način da obuhvaćaju koncentracije koje bi mogle dovesti do toga da jedan subjekt kontrolira dotično medijsko tržište ili ima značajan interes na tom tržištu te posljedično ima znatan utjecaj na oblikovanje javnog mišljenja na određenom medijskom tržištu u jednoj državi članici ili više njih. Smanjenje suprotstavljenih stajališta na tom tržištu, nastalo zbog koncentracije na medijskom tržištu, važan je kriterij koji treba uzeti u obzir.

⁽¹⁷⁾ Presuda Suda od 3. rujna 2020., Vivendi SA protiv Autorità per le Garanzie nelle Comunicazioni, C-719/18, ECLI:EU:C:2020:627.

- (65) Nacionalne regulatorne vlasti ili tijela, koji imaju posebno stručno znanje u području medijskog pluralizma, trebali bi biti uključeni u procjenu učinka koncentracija na medijskom tržištu na medijski pluralizam i uredničku neovisnost ako sami nisu imenovane vlasti ili tijela. Uključenost tih nacionalnih regulatornih vlasti ili tijela trebala bi biti znatna, primjerice osiguravanjem da se njihova stajališta uzmu u obzir u procjeni tržišnog natjecanja. Kako bi se potaknula pravna sigurnost i osiguralo da su nacionalna pravila i postupci kojima se omogućuje procjena koncentracija na medijskom tržištu koje bi mogle znatno utjecati na medijski pluralizam i uredničku neovisnost istinski usmjereni na zaštitu medijskog pluralizma i uredničke neovisnosti, od presudne je važnosti da se unaprijed navedu objektivni, nediskriminatorni i proporcionalni kriteriji za objavljivanje i procjenu učinka koncentracija na medijskom tržištu na medijski pluralizam i uredničku neovisnost.
- (66) Ako koncentracija na medijskom tržištu predstavlja koncentraciju koja je obuhvaćena područjem primjene Uredbe (EZ) br. 139/2004, primjena ove Uredbe ili svih pravila i postupaka koje države članice donesu na temelju ove Uredbe ne bi trebala utjecati na primjenu članka 21. stavka 4. Uredbe (EZ) br. 139/2004 te bi se trebala zasebno promatrati. Sve mjere koje imenovane nacionalne regulatorne vlasti ili tijela ili uključene nacionalne regulatorne vlasti ili tijela poduzmu na temelju svoje procjene koncentracija na medijskom tržištu koje bi znatno mogle utjecati na medijski pluralizam i uredničku neovisnost trebale bi stoga biti usmjerene na zaštitu legitimnih interesa u smislu članka 21. stavka 4. drugog podstavka Uredbe (EZ) br. 139/2004 i biti usklađene s općim načelima i drugim odredbama prava Unije. Ovom Uredbom ne bi se trebala dovoditi u pitanje detaljnija nacionalna pravila koja se primjenjuju na koncentracije na medijskom tržištu, osobito na regionalnoj ili lokalnoj razini.
- (67) Odbor bi trebao biti ovlašten za davanje mišljenja o nacrtima procjena imenovanih nacionalnih regulatornih vlasti ili tijela ili o nacrtima mišljenja uključenih nacionalnih regulatornih vlasti ili tijela ako bi koncentracije na medijskom tržištu mogle utjecati na funkcioniranje unutarnjeg tržišta medijskih usluga. To bi bio slučaj, na primjer, ako takve koncentracije podrazumijevaju stjecanja poduzeća s poslovnim nastanom u drugoj državi članici ili koje posluje prekogranično ili stjecanja od strane takvog poduzeća ili ako dovode do toga da pružatelji medijskih usluga imaju znatan utjecaj na oblikovanje javnog mišljenja na određenom medijskom tržištu s mogućim učincima na publiku na unutarnjem tržištu. Ako relevantne vlasti ili tijela na nacionalnoj razini nisu procijenila ili nisu mogla procijeniti koncentraciju na medijskom tržištu s obzirom na njezin utjecaj na medijski pluralizam i uredničku neovisnost ili ako se nacionalne regulatorne vlasti ili tijela nisu savjetovala s Odborom o koncentraciji na medijskom tržištu za koju se smatra da bi mogla utjecati na funkcioniranje unutarnjeg tržišta medijskih usluga, Odbor može dati mišljenje na vlastitu inicijativu i trebao bi dati mišljenje na zahtjev Komisije. U tom kontekstu Komisija bi trebala zadržati mogućnost davanja vlastitih mišljenja.
- (68) Kako bi se osigurala pluralistička medijska tržišta, nacionalne vlasti ili tijela i Odbor trebali bi uzeti u obzir elemente predviđene u ovoj Uredbi. Posebice, nacionalne vlasti ili tijela i Odbor trebali bi razmotriti očekivani utjecaj koji koncentracije na medijskom tržištu imaju na medijski pluralizam, među ostalim osobito učinak koji imaju na oblikovanje javnog mišljenja, uzimajući u obzir internet. U tom pogledu, a posebno kada je to potrebno kako bi se procijenio mogući učinak koji imaju na oblikovanje javnog mišljenja na znatnim dijelovima određenog medijskog tržišta, nacionalne vlasti ili tijela i Odbor trebali bi uzeti u obzir zemljopisni doseg subjekata uključenih u koncentraciju na medijskom tržištu. Istodobno bi trebali razmotriti bi li druge medijske kuće koje pružaju različite i alternativne sadržaje, i dalje opstale na određenom tržištu ili tržištima ako bi se predmetne koncentracije na medijskom tržištu provele. Pri procjeni zaštitnih mjera za uredničku neovisnost nacionalne vlasti ili tijela i Odbor trebali bi ispitati moguće rizike od neopravdanog uplitanja potencijalnog vlasnika, uprave ili upravljačke strukture u uredničke odluke stečenog ili spojenog subjekta. Nacionalne vlasti ili tijela i Odbor trebali bi uzeti u obzir i postojeće ili predviđene unutarnje zaštitne mjere čiji je cilj očuvanje etičkih i profesionalnih standarda, kao i neovisnosti uredničkih odluka donesenih u uključenim medijskim poduzećima. Pri procjeni mogućeg učinka koncentracije na medijskom tržištu na pluralizam medija i uredničku neovisnost, nacionalne vlasti ili tijela i Odbor trebali bi uzeti u obzir učinak dotične koncentracije na gospodarsku održivost subjekta ili subjekata uključenih u koncentraciju. Trebali bi također uzeti u obzir bi li, bez koncentracije, subjekt ili subjekti uključeni u koncentraciju bili gospodarski održivi, u smislu da bi, u srednjoročnom razdoblju, mogli nastaviti pružati i dalje razvijati financijski održive i tehnološki prilagođene kvalitetne medijske usluge na tržištu te raspolagati potrebnim resursima. Prema potrebi, nacionalne vlasti ili tijela i Odbor trebali uzeti u obzir i obveze koje bi mogla ponuditi bilo koja uključena strana kako bi se osiguralo da se relevantnom koncentracijom na medijskom tržištu jamči medijski pluralizam

i urednička neovisnost. Ako je to relevantno, nacionalne vlasti ili tijela u svojoj procjeni i Odbor u svojem mišljenju trebali bi uzeti u obzir i nalaze godišnjih izvješća Komisije o vladavini prava koji se odnose na medijski pluralizam i slobodu medija.

- (69) Mjerenje publike izravno utječe na raspodjelu i cijene oglašavanja, što je ključni izvor prihoda za medijski sektor. Ono je ključan alat za planiranje buduće proizvodnje sadržaja jer omogućuje procjenu prihvaćenosti medijskog sadržaja i razumijevanje preferencija publike. U skladu s tim sudionici na medijskom tržištu, posebice pružatelji medijskih usluga i oglašivači, trebali bi se moći osloniti na objektivne i usporedive podatke o publici prikupljene s pomoću transparentnih, uravnoteženih i provjerljivih rješenja za mjerenje publike. Mjerenje publike načelno bi se trebalo provoditi u skladu s općeprihvaćenim samoregulatornim mehanizmima u sektoru. Međutim, određeni novi akteri koji su se pojavili u medijskom ekosustavu, kao što su internetske platforme, ne poštuju sektorske standarde ili najbolje prakse dogovorene u okviru relevantnih mehanizama samoregulacije sektora i pružaju vlastite usluge mjerenja, pri čemu ne objavljuju informacije o svojim metodologijama. To bi moglo rezultirati rješenjima za mjerenje publike koja nisu usporediva, sudionici na medijskom tržištu mogli bi imati neujednačene informacije te bi moglo doći do narušavanja tržišta, što bi negativno utjecalo na jednakost mogućnosti za pružatelje medijskih usluga na tržištu. Stoga je važno da se sustavima i metodologijama mjerenja publike dostupnima na tržištu osigura odgovarajuća razina transparentnosti, nepristranosti, uključivosti, proporcionalnosti, nediskriminacije, usporedivosti i provjerljivosti.
- (70) Relevantni sudionici na tržištu tradicionalno su usuglasili skup metodologija mjerenja kako bi se na transparentan i pouzdan način provodila mjerenja publike te razvile nepristrane i pouzdane referentne vrijednosti koje treba upotrebljavati pri procjeni prihvaćenosti medija i oglasnog sadržaja. Te metodologije mjerenja odražavaju se u relevantnim sektorskim standardima i najboljim praksama ili ih organiziraju i konsolidiraju samoregulatorna tijela, kao što su zajednički sektorski odbori, koji su osnovani u nekoliko država članica i okupljaju sve ključne dionike koji djeluju u medijskom sektoru i sektoru oglašavanja. Kako bi se poboljšala provjerljivost, pouzdanost i usporedivost metodologija mjerenja publike, posebno na internetu, trebalo bi utvrditi obveze transparentnosti za pružatelje vlastitih sustava mjerenja publike koji ne poštuju relevantne sektorske standarde i najbolje prakse ili se ne pridržavaju referentnih sektorskih vrijednosti dogovorenih u okviru relevantnih samoregulatornih tijela. U skladu s tim obvezama, takvi sudionici trebali bi, na zahtjev i u mjeri u kojoj je to moguće, oglašivačima i pružateljima medijskih usluga ili strankama koje djeluju u njihovo ime dostaviti informacije o metodi mjerenja publike. Te bi se informacije mogle sastojati od elemenata kao što su veličina uzorka, definicija mjerenih pokazatelja, mjerni parametri, metode mjerenja, razdoblje mjerenja, obuhvat mjerenja i granica pogreške. Kako bi se osigurala odgovarajuća razina djelotvornosti navedenih obveza transparentnosti i poticala pouzdanost vlastitih sustava mjerenja publike, metodologije i način njihove primjene trebali bi podlijevati neovisnim revizijama na godišnjoj osnovi. Nadalje, kako bi se pomoglo u postizanju jednakih uvjeta i poticanju jasnoće i osporivosti relevantnih informacija koje se pružaju tržištu, ujedno je ključno da rezultati mjerenja publike budu dostupni. Zbog toga bi pružatelji medijskih usluga trebali moći zatražiti od pružatelja vlastitih sustava mjerenja publike da dostave informacije o rezultatima mjerenja publike koji se odnose na njihov medijski sadržaj i usluge. Pružatelji vlastitih sustava mjerenja publike trebali bi posebice osigurati da se te informacije pružaju u obliku koji odgovara sektorskim standardima, da uključuju relevantne neagregirane podatke, da su visokokvalitetne i dovoljno detaljne kako bi pružatelji medijskih usluga koji su podnijeli zahtjev mogli provesti djelotvornu i smislenu procjenu dosega i prihvaćenosti svojih medijskih sadržaja i usluga. Potrebu za povećanjem transparentnosti i osporivosti u vlastitim sustavima mjerenja publike trebalo bi uskladiti sa slobodom pružatelja sustava mjerenja publike da razviju svoje mjerne sustave u okviru svojih poduzetničkih sloboda. Osobito se obvezama transparentnosti koje su uvedene za pružatelje sustava mjerenja publike ovom Uredbom ne bi trebala dovoditi u pitanje zaštita poslovnih tajni pružatelja sustava mjerenja publike kako je definirano u Direktivi (EU) 2016/943 Europskog parlamenta i Vijeća⁽¹⁸⁾. Obvezama uvedenima ovom Uredbom ne bi se trebale dovoditi u pitanje ni obveze koje se primjenjuju na pružatelje sustava mjerenja publike na temelju Uredbe (EU) 2019/1150 ili Uredbe (EU) 2022/1925 Europskog parlamenta i Vijeća⁽¹⁹⁾, uključujući one koje se odnose na rangiranje, davanje prednosti vlastitim proizvodima ili uslugama ili osiguravanje pristupa alatima za mjerenje prihvaćenosti i relevantnim podacima.

⁽¹⁸⁾ Direktiva (EU) 2016/943 Europskog parlamenta i Vijeća od 8. lipnja 2016. o zaštiti neotkrivenih znanja i iskustva te poslovnih informacija (poslovne tajne) od nezakonitog pribavljanja, korištenja i otkrivanja (SL L 157, 15.6.2016., str. 1.).

⁽¹⁹⁾ Uredba (EU) 2022/1925 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. rujna 2022. o pravednim tržištima s mogućnošću neograničenog tržišnog natjecanja u digitalnom sektoru i izmjeni direktiva (EU) 2019/1937 i (EU) 2020/1828 (Akt o digitalnim tržištima) (SL L 265, 12.10.2022., str. 1.).

- (71) Kodeksi ponašanja koje izrađuju pružatelji sustava mjerenja publike ili organizacije ili udruženja koji ih predstavljaju, zajedno s pružateljima medijskih usluga i pružateljima internetskih platformi, kao i njihovim predstavničkim organizacijama, i drugim relevantnim dionicima, mogli bi doprinijeti djelotvornoj primjeni ove Uredbe i stoga bi ih trebalo poticati. Samoregulatorni mehanizmi koji su općeprihvaćeni u medijskoj industriji već su se primjenjivali za poticanje visokih standarda kvalitete u području mjerenja publike, čime se osigurava nepristranost mjerenja i usporedivost rezultata. Ako se dodatno razrade, mogli bi se smatrati djelotvornim alatom s pomoću kojeg bi se industrija mogla dogovoriti o praktičnim rješenjima potrebnima za osiguravanje usklađenosti sustava mjerenja publike i njihovih metodologija s načelima transparentnosti, nepristranosti, uključenosti, proporcionalnosti, nediskriminacije, usporedivosti i provjerljivosti. Pri izradi takvih kodeksa ponašanja, uz savjetovanje sa svim relevantnim dionicima, posebice s pružateljima medijskih usluga i pružateljima internetskih platformi, osobito bi se mogle uzeti u obzir sve veća digitalizacija medijskog sektora i potreba da se osigura veća usporedivost različitih rješenja za mjerenje publike koja su dostupna na tržištu. Zapravo, usporedivost rezultata mjerenja publike ključna je za osiguravanje jednakih uvjeta za sudionike na medijskom tržištu jer pružateljima medijskih usluga i oglašivačima omogućuje da bolje procijene uspjeh svoje ponude, koju korisnici sve više koriste na različitim uređajima i platformama. Stoga bi relevantne sudionike iz industrije trebalo poticati da koriste kodekse ponašanja i druge samoregulatorne mehanizme za poticanje razvoja rješenja za mjerenje publike koja su usporediva u odnosu na različite medije i platforme. Osim toga, takvim kodeksima ponašanja trebalo bi poticati i razvoj rješenja kojima se osigurava pravilno mjerenje publike malih pružatelja medijskih usluga.
- (72) Javna sredstva dodijeljena za državno oglašavanje i ugovore o nabavi ili uslugama važan su izvor prihoda za mnoge pružatelje medijskih usluga i pružatelje internetskih platformi jer doprinose njihovoj gospodarskoj održivosti. Kako bi se osiguralo jednake prilike na unutarnjem tržištu, pristup tim sredstvima treba se na nediskriminirajući način zajamčiti svakom pružatelju medijske usluge ili pružatelju internetske platforme iz bilo koje države članice koji može na odgovarajući način doprijeti do dijela ili svih relevantnih članova publike. Osim toga, javna sredstva dodijeljena za državno oglašavanje i ugovore o nabavi ili uslugama mogli bi pružatelje medijskih usluga i pružatelje internetskih platformi izložiti neprimjerenom utjecaju države ili pristranim interesima, na štetu slobode pružanja usluga i temeljnih prava. Stoga je netransparentna i neuravnotežena dodjela tih sredstava moćan alat za vršenje utjecaja na uredničku slobodu pružatelja medijskih usluga, „zarobljavanje” pružatelja medijskih usluga ili prikriveno subvencioniranje tih pružatelja s ciljem postizanja nepravedne političke ili komercijalne prednosti ili povoljne medijske pokrivenosti. Javna sredstva dodijeljena za državno oglašavanje i ugovore o nabavi ili uslugama u nekim su aspektima regulirana rascjepkanim okvirom mjera specifičnih za medije i pravila Unije o javnoj nabavi, koji ne pružaju dovoljnu zaštitu od povlaštene ili neuravnotežene raspodjele. Naime, Direktiva 2014/24/EU Europskog parlamenta i Vijeća⁽²⁰⁾ ne primjenjuje se na ugovore o javnoj nabavi usluga za stjecanje, razvoj, produkciju ili koprodukciju programskog materijala namijenjenog za audiovizualne medijske usluge ili radijske medijske usluge. Pravila specifična za medije koja se odnose na javna sredstva dodijeljena za državno oglašavanje i ugovore o nabavi i uslugama, ondje gdje postoje, znatno se razlikuju u državama članicama. To bi moglo dovesti do neujednačenosti informacija za sudionike na medijskom tržištu i negativno utjecati na prekograničnu gospodarsku aktivnost na unutarnjem tržištu medijskih usluga. Što je najvažnije, to bi moglo narušiti tržišno natjecanje, obeshrabiliti ulaganja i naštetiti jednakim uvjetima na unutarnjem tržištu medijskih usluga.
- (73) Kako bi se osiguralo da tržišno natjecanje između pružatelja medijskih usluga i internetskih platformi ne bude narušeno te kako bi se izbjegao rizik od prikrivenih subvencija i neprimjerenog političkog utjecaja na medije, potrebno je utvrditi zajedničke zahtjeve u pogledu transparentnosti, objektivnosti, proporcionalnosti i nediskriminacije pri dodjeli javnih sredstava ili drugih državnih sredstava pružateljima medijskih usluga i pružateljima internetskih platformi za državno oglašavanje ili pri kupnji robe ili usluga od njih koji nisu državno oglašavanje, primjerice audiovizualne produkcije, tržišnih podataka i usluga savjetovanja ili osposobljavanja. Kad je to moguće, uzimajući u obzir nacionalne i lokalne posebnosti relevantnih medijskih tržišta, kao i nacionalne modele upravljanja i podjelu nadležnosti između nacionalne, regionalne i lokalne razine u državama članicama, a posebno uzimajući u obzir iznos dodijeljenih državnih sredstava i broj potencijalnih pružatelja relevantnih usluga oglašavanja ili relevantne robe ili usluga koji nisu oglašavanje, takvom bi se dodjelom trebala nastojati osigurati pluralnost medija, osobito osiguravanjem pogodnosti različitim pružateljima medijskih usluga i pružateljima internetskih platformi. Takva dodjela ne bi trebala dovesti do neopravdane i nerazmjerne prednosti za određene pružatelje. Kako bi se osigurala visoka razina transparentnosti, važno je da kriteriji i postupci koji se primjenjuju za dodjelu javnih

⁽²⁰⁾ Direktiva 2014/24/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o javnoj nabavi i o stavljanju izvan snage Direktive 2004/18/EZ (SL L 94, 28.3.2014., str. 65.).

sredstava pružateljima medijskih usluga i pružateljima internetskih platformi za državno oglašavanje i ugovore o nabavi ili uslugama budu unaprijed objavljeni elektroničkim sredstvima i sredstvima prilagođenim korisnicima. Zajednički zahtjevi koji se odnose na državno oglašavanje i ugovore o nabavi ili uslugama trebali bi obuhvaćati javna sredstava koja su dodijeljena izravno i neizravno, na primjer putem specijaliziranih posrednika kao što su agencije za oglašavanje i pružatelji usluge burze oglasa. Također je potrebno utvrditi zajedničke zahtjeve za objavljivanje informacija o primateljima rashoda za državno oglašavanje i potrošenim iznosima. Važno je da države članice potrebne informacije u vezi s državnim oglašavanjem stavljaju na raspolaganje javnosti u elektroničkom obliku koji omogućuje jednostavan pregled, pristup i preuzimanje u skladu s pravilima Unije i nacionalnim pravilima o poslovnoj povjerljivosti. Potrebno je i da nacionalne regulatorne vlasti ili tijela ili druge neovisne nadležne vlasti ili tijela u državama članicama prate dodjelu javnih sredstava za državno oglašavanje pružateljima medijskih usluga i pružateljima internetskih platformi te izvješćuju o njoj. Ako nacionalne regulatorne vlasti ili tijela ili druge neovisne nadležne vlasti ili tijela to zatraže, javna tijela i subjekti trebali bi im dostaviti dodatne informacije potrebne za procjenu jesu li objavljene informacije potpune te za procjenu primjene kriterija i postupaka koji se koriste u odnosu na dodjelu tih sredstava. Ova Uredba ne bi trebala utjecati na primjenu pravila Unije o javnoj nabavi i državnim potporama.

- (74) Komisija bi trebala osigurati da se rizici za funkcioniranje unutarnjeg tržišta medijskih usluga neovisno i kontinuirano prate u okviru nastojanja da se poboljša funkcioniranje unutarnjeg tržišta medijskih usluga („praćenje”). Praćenje bi trebalo biti usmjereno na pružanje detaljnih podataka i kvalitativnih procjena, među ostalim u vezi sa stupnjem koncentracije medijskog tržišta na nacionalnoj i regionalnoj razini i rizicima od inozemnog uplitanja i manipuliranja informacijama. Trebalo bi ga neovisno provoditi specijalizirano akademsko tijelo u suradnji s istraživačima iz država članica, na temelju pouzdanog popisa ključnih pokazatelja uspješnosti i metodoloških zaštitnih mjera. Komisija bi trebala, uz savjetovanje s Odborom, razvijati i redovito ažurirati te ključne pokazatelje uspješnosti i metodološke zaštitne mjere. S obzirom na brz razvoj rizika i tehnološki razvoj na unutarnjem tržištu medijskih usluga, praćenjem bi se trebala procijeniti vjerojatna buduća gospodarska održivost unutarnjeg tržišta medijskih usluga, kako bi se upozorilo na ranjivost medijskog pluralizma i uredničke neovisnosti i poboljšalo upravljanje, kvaliteta podataka i upravljanje rizicima. Praćenje bi posebice trebalo obuhvaćati razinu prekogranične aktivnosti i ulaganja, regulatornu suradnju i konvergenciju u regulaciji medija, prepreke pružanju medijskih usluga, među ostalim u digitalnom okruženju, položaj pružatelja medijskih usluga u digitalnom okruženju, te transparentnost i pravednost dodjele gospodarskih resursa na unutarnjem tržištu medijskih usluga. U okviru praćenja trebalo bi uzeti u obzir i šira kretanja na unutarnjem tržištu medijskih usluga i nacionalnim medijskim tržištima te nacionalno pravo koje utječe na pružatelje medijskih usluga. Osim toga, praćenjem bi se trebao pružiti opći pregled mjera koje poduzimaju pružatelji medijskih usluga kako bi se zajamčila neovisnost uredničkih odluka, uključujući mjere predložene u Preporuci (EU) 2022/1634, te analiza njihova potencijala za smanjenje rizika za funkcioniranje unutarnjeg tržišta medijskih usluga. Kako bi se osigurali najviši standardi praćenja, Odbor bi trebao biti uključen u praćenje s obzirom na to da okuplja subjekte sa specijaliziranim stručnim znanjem o medijskom tržištu. Nadalje, pri praćenju bi se prema potrebi trebali uzeti u obzir nalazi Platforme Vijeća Europe za promicanje zaštite novinarstva i sigurnosti novinara te projekta „Media Freedom Rapid Response”, s obzirom na njihovu djelotvornost u utvrđivanju rizika ili prijetnji novinarima i pružateljima medijskih usluga koje mogu utjecati i na unutarnje tržište medijskih usluga.
- (75) Trebalo bi podsjetiti da je Komisija dužna pratiti primjenu ove Uredbe u skladu sa svojom odgovornošću na temelju članka 17. UEU-a. U tom je pogledu Komisija u svojoj komunikaciji od 19. siječnja 2017. naslovljenoj „Pravo EU-a: boljom primjenom do boljih rezultata” navela da je važno usmjeriti se na i dati prioritet provedbenim naporima u pogledu najznačajnijih povreda prava Unije koje utječu na interese građana i poduzeća Unije.
- (76) S obzirom na to da cilj ove Uredbe, odnosno osiguravanje pravilnog funkcioniranja unutarnjeg tržišta medijskih usluga, ne mogu dostatno ostvariti države članice jer same ne mogu postići ili možda nemaju poticaje kako bi postigle potrebno usklađivanje i suradnju, nego se zbog u sve većoj mjeri digitalne i prekogranične produkcije, distribucije i konzumacije medijskih sadržaja i jedinstvene uloge medijskih usluga oni na bolji način mogu ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. UEU-a. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tog cilja.

- (77) Ovom se Uredbom poštuju temeljna prava i priznaju načela koja su priznata Poveljom, a posebno njezinim člancima 7., 8., 11., 16., 47., 50. i 52. Stoga ovu Uredbu treba tumačiti i primjenjivati u skladu s tim pravima i načelima. Posebice, ni jedan dio ove Uredbe ne bi trebalo tumačiti kao uplitanje u slobodu informiranja, uredničku slobodu ili slobodu medija, kako su sadržane u nacionalnom ustavnom pravu koje je u skladu s Poveljom ni kao poticanje država članica na to da uvedu zahtjeve u pogledu uredničkog sadržaja informativnih publikacija.
- (78) Provedeno je savjetovanje s Europskim nadzornikom za zaštitu podataka u skladu s člankom 42. stavkom 1. Uredbe (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²¹⁾ te je on dao mišljenje 11. studenoga 2022. ⁽²²⁾,

DONIJELI SU OVU UREDBU:

POGLAVLJE I.

OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Predmet i područje primjene

- Ovom Uredbom utvrđuju se zajednička pravila za pravilno funkcioniranje unutarnjeg tržišta medijskih usluga te se osniva Europski odbor za medijske usluge, uz istodobno čuvanje neovisnosti i pluralizma medijskih usluga.
- Ova Uredba ne utječe na pravila utvrđena:
 - Direktivom 2000/31/EZ;
 - Direktivom (EU) 2019/790 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²³⁾;
 - Uredbom (EU) 2019/1150;
 - Uredbom (EU) 2022/2065;
 - Uredbom (EU) 2022/1925;
 - Uredbom (EU) 2024/900 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁴⁾;
 - Uredbom (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁵⁾.
- Ova Uredba ne utječe na mogućnost da države članice donesu detaljnija ili stroža pravila u područjima obuhvaćenima poglavljem II., poglavljem III., odjeljkom 5. i člankom 25., pod uvjetom da se tim pravilima osigurava viša razina zaštite medijskog pluralizma ili uredničke neovisnosti u skladu s ovom Uredbom i da se njima poštuje pravo Unije.

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Uredbe, primjenjuju se sljedeće definicije:

- „medijska usluga” znači usluga kako je definirana u člancima 56. i 57. UFEU-a, čija je glavna svrha ili svrha njezina odvojivog dijela pružanje programa ili informativnih publikacija, pod uredničkom odgovornošću pružatelja medijske usluge, široj javnosti bilo kojim sredstvom radi informiranja, zabave ili obrazovanja,;

⁽²¹⁾ Uredba (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2018. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama, tijelima, uredima i agencijama Unije i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 45/2001 i Odluke br. 1247/2002/EZ (SL L 295, 21.11.2018., str. 39.).

⁽²²⁾ SL C 487, 22.12.2022., str. 9.

⁽²³⁾ Direktiva (EU) 2019/790 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. travnja 2019. o autorskom pravu i srodnim pravima na jedinstvenom digitalnom tržištu i izmjeni direktiva 96/9/EZ i 2001/29/EZ (SL L 130, 17.5.2019., str. 92.).

⁽²⁴⁾ Uredba (EU) 2024/900 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. ožujka 2024. o transparentnosti i ciljanju u političkom oglašavanju (OJ L, 2024/900, 20.3.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/900/oj>).

⁽²⁵⁾ Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka) (SL L 119, 4.5.2016., str. 1.).

2. „pružatelj medijske usluge” znači fizička ili pravna osoba čija je profesionalna djelatnost usmjerena na pružanje medijske usluge i koja ima uredničku odgovornost za odabir sadržaja medijske usluge i određuje način na koji se on organizira;
3. „javni pružatelj medijske usluge” znači pružatelj medijske usluge kojemu je na temelju nacionalnog prava povjerena nadležnost u području javnih usluga i koji za ispunjavanje te nadležnosti prima nacionalna javna sredstva;
4. „program” znači niz pokretnih slika ili zvukova koji tvori jednu cjelinu, neovisno o duljini, u rasporedu ili katalogu koji je odredio pružatelj medijske usluge;
5. „informativna publikacija” znači informativna publikacija kako je definirana u članku 2. točki 4. Direktive (EU) 2019/790;
6. „audiovizualna medijska usluga” znači audiovizualna medijska usluga kako je definirana u članku 1. stavku 1. točki (a) Direktive 2010/13/EU;
7. „urednička odluka” znači odluka koja se redovito donosi za potrebe izvršavanja uredničke odgovornosti i povezana je sa svakodnevnim radom pružatelja medijske usluge;
8. „urednička odgovornost” znači izvršavanje stvarne kontrole nad odabirom programâ ili informativnih publikacija i nad njihovom organizacijom radi pružanja medijske usluge, neovisno o postojanju odgovornosti za pruženu uslugu na temelju nacionalnog prava;
9. „internetska platforma” znači internetska platforma kako je definirana u članku 3. točki i. Uredbe (EU) 2022/2065;
10. „pružatelj vrlo velike internetske platforme” znači pružatelj internetske platforme koja je određena kao vrlo velika internetska platforma na temelju članka 33. stavka 4. Uredbe (EU) 2022/2065;
11. „usluga platformi za razmjenu videozapisa” znači usluga platformi za razmjenu videozapisa kako je definirana u članku 1. stavku 1. točki (aa) Direktive 2010/13/EU;
12. „pružatelj platformi za razmjenu videozapisa” znači pružatelj platforme za razmjenu videozapisa kako je definiran u članku 1. stavku 1. točki (da) Direktive 2010/13/EU;
13. „nacionalna regulatorna vlast ili tijelo” znači bilo koja vlast ili tijelo koje je odredila država članica na temelju članka 30. Direktive 2010/13/EU;
14. „korisničko sučelje” znači usluga kojom se kontrolira ili upravlja pristupom i korištenjem medijskih usluga koje pružaju programe te kojom se korisnicima omogućuje odabir među medijskim uslugama ili sadržajem;
15. „koncentracija na medijskom tržištu” znači koncentracija kako je definirana u članku 3. Uredbe (EZ) br. 139/2004 koja uključuje najmanje jednog pružatelja medijske usluge ili jednog pružatelja internetske platforme koji pruža pristup medijskom sadržaju;
16. „mjerenje publike” znači aktivnost prikupljanja, tumačenja ili drukčije obrade podataka o broju i obilježjima korisnika medijskih usluga ili korisnika sadržaja internetskih platformi radi donošenja odluka o raspodjeli, cijenama, kupovini ili prodaji oglašavanja ili o planiranju ili distribuciji sadržaja;
17. „vlastito mjerenje publike” znači mjerenje publike koje ne slijedi standarde industrije i najbolje primjere iz prakse dogovorene samoregulatornim mehanizmima;
18. „javno tijelo ili subjekt” znači nacionalna ili podnacionalna vlada, regulatorna vlast ili tijelo, ili subjekt pod izravnom ili neizravnom kontrolom nacionalne ili podnacionalne vlade;
19. „državno oglašavanje” znači plasman, promidžba, objavljivanje ili širenje, putem bilo koje medijske usluge ili internetske platforme, promotivne ili samopromotivne poruke ili javne objave ili informativne kampanje, obično u zamjenu za plaćanje ili bilo koju drugu naknadu, od strane ili u ime javnog tijela ili subjekta ili za njih;
20. „intruzivni softver za nadzor” znači svaki proizvod s digitalnim elementima posebno dizajniran za iskorištavanje ranjivosti u drugim proizvodima s digitalnim elementima koji omogućuje tajni nadzor fizičkih ili pravnih osoba praćenjem, izvlačenjem, prikupljanjem ili analizom podataka iz takvih proizvoda ili od fizičkih ili pravnih osoba koje upotrebljavaju takve proizvode, među ostalim na neselektivan način;
21. „medijska pismenost” znači vještine, znanje i razumijevanje koji građanima omogućuju da se djelotvorno i sigurno koriste medijima i nije ograničena samo na učenje o alatima i tehnologijama, nego je usmjerena na to da građani steknu vještine kritičkog razmišljanja potrebne za prosudbu, analizu složenih stanja i prepoznavanje razlike između mišljenja i činjenica.

POGLAVLJE II.

PRAVA I DUŽNOSTI PRUŽATELJA MEDIJSKIH USLUGA I PRIMATELJA MEDIJSKIH USLUGA

Članak 3.

Pravo primatelja medijskih usluga

Države članice poštuju pravo primatelja medijskih usluga na pristup pluralnosti urednički neovisnog medijskog sadržaja i osiguravaju uspostavu okvirnih uvjeta u skladu s ovom Uredbom kako bi se to pravo zaštitilo, u korist slobodnog i demokratskog diskursa.

Članak 4.

Prava pružatelja medijskih usluga

1. Pružatelji medijskih usluga imaju pravo obavljati svoje gospodarske aktivnosti na unutarnjem tržištu bez ograničenja, osim onih koja su dopuštena na temelju prava Unije.

2. Države članice poštuju stvarnu uredničku slobodu i neovisnost pružatelja medijskih usluga pri obavljanju svojih profesionalnih djelatnosti. Države članice, uključujući njihove nacionalne regulatorne vlasti i tijela, ne smiju se miješati niti pokušavati utjecati na uredničke politike i odluke pružatelja medijskih usluga.

3. Države članice osiguravaju djelotvornu zaštitu novinarskih izvora i povjerljive komunikacije. Države članice ne smiju provoditi ni jednu od sljedećih mjera:

- (a) obvezivati pružatelje medijske usluge, njihovo uredničko osoblje ili sve druge osobe koje bi, zbog svojeg redovitog ili profesionalnog odnosa s pružateljem medijske usluge ili njegovim uredničkim osobljem, mogle imati informacije o novinarskim izvorima ili povjerljivoj komunikaciji ili ih mogu identificirati da otkriju takve informacije;
- (b) pritvarati, sankcionirati, presretati ili nadzirati pružatelje medijskih usluga, njihovo uredničko osoblje ili sve druge osobe koje bi, zbog svojeg redovitog ili profesionalnog odnosa s pružateljem medijske usluge ili njegovim uredničkim osobljem, mogle imati informacije o novinarskim izvorima ili povjerljivoj komunikaciji ili ih mogu identificirati, podvrgavati njih ili njihove poslovne ili privatne prostorije nadzoru, ili pretrazi i zapljene u svrhu pribavljanja takvih informacija;
- (c) instalirati intruzivan softver za nadzor na bilo kojem fizičkom ili digitalnom uređaju, stroju ili alatu kojim se koriste pružatelji medijskih usluga, njihovo uredničko osoblje ili sve druge osobe koje bi, zbog svojeg redovitog ili profesionalnog odnosa s pružateljem medijske usluge ili njegovim uredničkim osobljem, mogle imati informacije o novinarskim izvorima ili povjerljivoj komunikaciji ili ih mogu identificirati.

4. Odstupajući od stavka 3. točaka (a) i (b) ovog članka, države članice mogu poduzeti neku od mjera navedenih u njemu pod uvjetom da je to:

- (a) predviđeno pravom Unije ili nacionalnim pravom;
- (b) u skladu s člankom 52. stavkom 1. Povelje i drugim pravom Unije;
- (c) razmjerno i opravdano na pojedinačnoj osnovi prevladavajućim razlogom od javnog interesa; i
- (d) podložno prethodnom odobrenju pravosudnog tijela ili neovisnog i nepristranog tijela nadležnog za donošenje odluka ili da u propisno opravdanim iznimnim i hitnim slučajevima to tijelo naknadno odobrava navedenu mjeru bez nepotrebne odgode.

5. Odstupajući od stavka 3. točke (c), države članice mogu instalirati intruzivan softver za nadzor pod uvjetom da je njegova upotreba:

- (a) u skladu s uvjetima iz stavka 4.; i
- (b) da se to provodi za potrebu istrage nad jednom od osoba iz stavka 3. točke (c) za:

i. kaznena djela navedena u članku 2. stavku 2. Okvirne odluke 2002/584/PUP koja su u dotičnoj državi članici kažnjiva najvišom kaznom zatvora ili oduzimanjem slobode od najmanje tri godine; ili

- ii. druga teška kaznena djela kažnjiva u dotičnoj državi članici najvišom kaznom zatvora ili oduzimanjem slobode od najmanje pet godina, kako je utvrđeno pravom te države članice.

Države članice ne poduzimaju ni jednu od mjera iz stavka 3. točke (c) ako bi neka od mjera iz točke (a) ili (b) tog stavka bila primjerena i dovoljna za dobivanje traženih informacija.

6. Države članice osiguravaju da pravosudno tijelo ili neovisno i nepristrano tijelo nadležno za donošenje odluka redovito preispituje mjere nadzora iz stavka 3. točke (b) i upotrebu intruzivnog softvera za nadzor iz točke (c) tog stavka kako bi se utvrdilo jesu li i dalje ispunjeni uvjeti koji opravdavaju njihovu upotrebu.

7. Direktiva (EU) 2016/680 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁶⁾, uključujući zaštitne mjere predviđene njome kao što su pravo ispitanika na informacije i pristup osobnim podacima koji se obrađuju, primjenjuje se na svaku obradu osobnih podataka u kontekstu uvođenja mjera nadzora iz stavka 3. točke (b) ovog članka ili upotrebe intruzivnog softvera za nadzor iz točke (c) tog stavka.

8. Države članice osiguravaju da pružatelji medijskih usluga, njihovo uredničko osoblje ili sve druge osobe koje bi, zbog svojeg redovitog ili profesionalnog odnosa s pružateljem medijske usluge ili njegovim uredničkim osobljem, mogle imati informacije o novinarskim izvorima ili povjerljivoj komunikaciji ili ih mogu identificirati imaju pravo na djelotvornu sudsku zaštitu, u skladu s člankom 47. Povelje, u slučajevima kršenja stavaka od 3. do 7. ovog članka.

Države članice zadužuju neovisnu vlast ili tijelo s relevantnim stručnim znanjem za pružanje pomoći osobama iz prvog podstavka u vezi s ostvarivanjem tog prava. Ako takva vlast ili tijelo ne postoji, te osobe mogu zatražiti pomoć samoregulatornog tijela ili mehanizma.

9. Poštuju se odgovornosti država članica kako su utvrđene u UEU-u i UFEU-u.

Članak 5.

Zaštitne mjere za neovisno funkcioniranje javnih pružatelja medijskih usluga

1. Države članice osiguravaju da su javni pružatelji medijskih usluga urednički i funkcionalno neovisni te da svojoj publici na nepristran način pružaju pluralnost informacija i mišljenja, u skladu sa svojom nadležnošću u području pružanja javnih usluga kako je definirana na nacionalnoj razini u skladu s Protokolom br. 29.

2. Države članice osiguravaju da se postupcima za imenovanje i razrješenje čelne osobe uprave ili članova upravnog odbora javnih pružatelja medijskih usluga nastoji zajamčiti neovisnost javnih pružatelja medijskih usluga.

Čelne osobe uprave ili članova upravnog odbora javnih pružatelja medijskih usluga imenuje se na temelju transparentnih, otvorenih, djelotvornih i nediskriminirajućih postupaka te na transparentnim, objektivnim, nediskriminirajućim i proporcionalnim kriterijima koji su unaprijed utvrđeni na nacionalnoj razini. Trajanje njihova mandata mora biti dovoljno kako bi se postigla stvarna neovisnost javnih pružatelja medijskih usluga.

Odluke o razrješenju čelne osobe uprave ili članova upravnog odbora javnih pružatelja medijskih usluga prije isteka njihova mandata moraju biti propisno opravdane, mogu se donijeti samo iznimno ako oni više ne ispunjavaju uvjete potrebne za obavljanje svojih dužnosti u skladu s kriterijima koji su unaprijed utvrđeni na nacionalnoj razini, moraju podlijegati prethodnom obavješćivanju dotičnih osoba i uključivati mogućnost sudskog preispitivanja.

3. Države članice osiguravaju da se postupci financiranja za javne pružatelje medijskih usluga temelje na unaprijed utvrđenim transparentnim i objektivnim kriterijima. Tim se postupcima financiranja jamči da javni pružatelji medijskih usluga imaju odgovarajuća, održiva i predvidljiva financijska sredstva koja će se upotrijebiti za ispunjavanje njihovih nadležnosti u području pružanja javnih usluga te za mogućnosti razvoja u okviru tih nadležnosti. Ta financijska sredstva moraju biti takva da se štiti urednička neovisnost javnih pružatelja medijskih usluga.

⁽²⁶⁾ Direktiva (EU) 2016/680 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka od strane nadležnih tijela u svrhe sprečavanja, istrage, otkrivanja ili progona kaznenih djela ili izvršavanja kaznenih sankcija i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Okvirne odluke Vijeća 2008/977/PUP (SL L 119, 4.5.2016., str. 89.).

4. Države članice određuju jedno ili više neovisnih vlasti ili tijela ili uspostavljaju mehanizme za praćenje primjene stavaka 1., 2. i 3. koji nisu pod političkim utjecajem vlada. Rezultati tog praćenja stavljaju se na raspolaganje javnosti.

Članak 6.

Dužnosti pružatelja medijskih usluga

1. Pružatelji medijskih usluga dužni su primateljima svojih usluga omogućiti jednostavan i izravan pristup ažuriranim informacijama o:

- (a) svojem pravnom nazivu ili nazivima i podacima za kontakt;
- (b) imenu ili imenima svojeg izravnog ili neizravnog vlasnika (ili više njih) s udjelima koji im omogućuju vršenje utjecaja na poslovanje i donošenje strateških odluka, uključujući izravno ili neizravno vlasništvo države ili javnog tijela ili subjekta;
- (c) imenu ili imenima svojeg stvarnog vlasnika (ili više njih) kako su definirani u članku 3. točki 6. Direktive (EU) 2015/849;
- (d) ukupnom godišnjem iznosu javnih sredstava za državno oglašavanje koji im je dodijeljen i ukupnom godišnjem iznosu prihoda od oglašavanja dobivenih od javnih tijela ili subjekata iz trećih zemalja.

2. Države članice povjeravaju nacionalnim regulatornim vlastima ili tijelima ili drugim nadležnim vlastima ili tijelima izradu nacionalnih baza podataka o vlasništvu nad medijima koje sadržavaju informacije navedene u stavku 1.

3. Ne dovodeći u pitanje nacionalno ustavno pravo u skladu s Poveljom, pružatelji medijskih usluga koji pružaju vijesti i sadržaje o aktualnim temama dužni su poduzimati mjere koje smatraju prikladnima kako bi se zajamčila neovisnost uredničkih odluka. Tim se mjerama posebno nastoji:

- (a) zajamčiti da se uredničke odluke mogu donositi slobodno u okviru utvrđene uređivačke politike dotičnog pružatelja medijskih usluga; i
- (b) osigurati otkrivanje svih stvarnih ili potencijalnih sukoba interesa koji bi mogli utjecati na pružanje vijesti i sadržaja o aktualnim temama.

POGLAVLJE III.

OKVIR ZA REGULATORNU SURADNJU I FUNKCIONALNO UNUTARNJE TRŽIŠTE MEDIJSKIH USLUGA

ODJELJAK 1.

Neovisna tijela za medije

Članak 7.

Nacionalne regulatorne vlasti ili tijela

1. Nacionalne regulatorne vlasti ili tijela osiguravaju primjenu ovog poglavlja, ako je primjenjivo putem savjetovanja ili koordinacije s drugim relevantnim vlastima ili tijelima ili, prema potrebi, samoregulatornim tijelima u svojim državama članicama.

2. Nacionalne regulatorne vlasti ili tijela podliježu zahtjevima iz članka 30. Direktive 2010/13/EU u obavljanju zadaća koje su im dodijeljene ovom Uredbom.

3. Države članice dužne su pobrinuti se da nacionalne regulatorne vlasti ili tijela raspoložu odgovarajućim financijskim, ljudskim i tehničkim resursima za obavljanje svojih zadaća prema ovoj Uredbi.

4. Ako je to potrebno za obavljanje njihovih zadaća na temelju ove Uredbe, države članice osiguravaju da su nacionalne regulatorne vlasti ili tijela ovlašteni zatražiti od sljedećih osoba, da u razumnom vremenskom roku, dostave informacije i podatke koji su razmjerni i potrebni za obavljanje zadaća iz ovog poglavlja:

- (a) fizičkih ili pravnih osoba na koje se ovo poglavlje primjenjuje; i
- (b) svake druge fizičke ili pravne osobe koja bi, u svrhe povezane sa svojom trgovačkom, poslovnom ili profesionalnom djelatnošću, opravdano mogla posjedovati takve informacije i podatke.

ODJELJAK 2.

Europski odbor za medijske usluge

Članak 8.

Europski odbor za medijske usluge

1. Osniva se Europski odbor za medijske usluge („Odbor“).
2. Odbor zamjenjuje i nasljeđuje Europsku skupinu regulatora za audiovizualne medijske usluge (ERGA) osnovanu člankom 30.b Direktive 2010/13/EU.

Članak 9.

Neovisnost Odbora

Odbor djeluje potpuno neovisno u obavljanju svojih zadaća ili izvršavanju svojih ovlasti. Osobito, Odbor u obavljanju svojih zadaća ili izvršavanju svojih ovlasti ne smije tražiti niti primati upute ni od jedne vlade, institucije, osobe ili tijela. To ne utječe na nadležnosti Komisije ili nacionalnih regulatornih vlasti ili tijela u skladu s ovom Uredbom.

Članak 10.

Struktura Odbora

1. Odbor se sastoji od predstavnika nacionalnih regulatornih vlasti ili tijela.
2. Svaki član Odbora ima jedan glas.
3. Odbor donosi odluke dvotrećinskom većinom svojih članova s pravom glasa.
4. Ako država članica ima više nacionalnih regulatornih vlasti ili tijela, te nacionalne regulatorne vlasti ili tijela prema potrebi djeluju koordinirano i imenuju zajedničkog predstavnika. Pravo glasa ima zajednički predstavnik.
5. Odbor bira predsjednika i zamjenika predsjednika među svojim članovima. Mandat predsjednika traje godinu dana i može se obnoviti jednom. Odbor može osnovati upravljačku skupinu. Odbor zastupa njegov predsjednik.
6. Komisija imenuje predstavnika u Odboru. Predstavnik Komisije sudjeluje u raspravama Odbora bez prava glasa. Predsjednik Odbora obavješćuje Komisiju o aktivnostima Odbora.
7. Odbor može pozvati stručnjake i, uz suglasnost Komisije, stalne promatrače da prisustvuju njegovim sastancima.
8. Odbor donosi svoj poslovnik uz savjetovanje s Komisijom. Taj poslovnik sadržava aranžmane za sprečavanje sukoba interesa članova Odbora i upravljanje njima.

Članak 11.

Tajništvo Odbora

1. Odboru pomaže tajništvo. Tajništvo osigurava Komisija, uzimajući u obzir potrebe koje je naveo Odbor. Tajništvo mora imati na raspolaganju odgovarajuća sredstva za obavljanje svojih zadaća.
2. Glavna je zadaća tajništva doprinijeti neovisnom obavljanju zadaća Odbora utvrđenih ovom Uredbom i Direktivom 2010/13/EU. Tajništvo djeluje isključivo u skladu s uputama Odbora u pogledu njegovih zadaća na temelju ove Uredbe.
3. Tajništvo pruža administrativnu i organizacijsku potporu Odboru u pogledu njegovih aktivnosti. Tajništvo i suštinski pomaže Odboru u obavljanju njegovih zadaća.

Članak 12.

Mehanizam savjetovanja

1. Ako Odbor razmatra pitanja izvan sektora audiovizualnih medija, savjetuje se s predstavnicima relevantnih medijskih sektora koji djeluju na razini Unije ili nacionalnoj razini.

2. Odbor u svojem poslovniku utvrđuje aranžmane za provedbu savjetovanja kako su navedena u stavku 1. Takvim aranžmanima osigurava se mogućnost da se prema potrebi uključi nekoliko predstavnika.
3. Ako je to moguće, Odbor objavljuje rezultate savjetovanjâ kako su navedena u stavku 1.

Članak 13.

Zadaće Odbora

1. Ne dovodeći u pitanje ovlasti koje su Komisiji dodijeljene Ugovorima, Odbor savjetuje i podupire Komisiju u pitanjima povezanima s medijskim uslugama u okviru svoje nadležnosti te promiče dosljednu i djelotvornu primjenu ovog poglavlja te provedbu Direktive 2010/13/EU u cijeloj Uniji. Odbor stoga:
 - (a) pruža Komisiji tehničko stručno znanje u njezinoj zadaći osiguravanja dosljedne i djelotvorne primjene ovog poglavlja i provedbe Direktive 2010/13/EU u svim državama članicama, ne dovodeći u pitanje zadaće nacionalnih regulatornih vlasti ili tijela;
 - (b) promiče suradnju i djelotvornu razmjenu informacija, iskustava i primjera najbolje prakse između nacionalnih regulatornih vlasti ili tijela u vezi s primjenom pravila Unije i nacionalnih pravila primjenjivih na medijske usluge, uključujući ovu Uredbu i Direktivu 2010/13/EU, posebice u pogledu članka 3., 4. i 7. te direktive;
 - (c) na zahtjev Komisije daje mišljenja o tehničkim i činjeničnim pitanjima povezanima s člankom 2. stavkom 5.c, člankom 3. stavcima 2. i 3., člankom 4. stavkom 4. točkom (c) i člankom 28.a stavkom 7. Direktive 2010/13/EU;
 - (d) uz savjetovanje s Komisijom sastavlja mišljenja koja se odnose na:
 - i. zahtjeve za suradnju između nacionalnih regulatornih vlasti ili tijela, u skladu s člankom 14. stavkom 5. ove Uredbe;
 - ii. zahtjeve za provedbene mjere u slučaju neslaganja između vlasti ili tijela koje podnosi zahtjev i vlasti ili tijela koje prima zahtjev uključujući preporučene radnje, na temelju članka 15. stavka 3. ove Uredbe;
 - iii. nacionalne mjere za medijske usluge koje potječu izvan Unije, u skladu s člankom 17. stavkom 2. ove Uredbe;
 - (e) na zahtjev pružatelja medijskih usluga s kojim pružatelj vrlo velike internetske platforme sudjeluje u dijalogu iz članka 18. stavka 6. ove Uredbe sastavlja mišljenja o ishodu takvog dijaloga;
 - (f) na vlastitu inicijativu, na zahtjev Komisije, ili na opravdan i obrazložen zahtjev pružatelja medijske usluge koji je pojedinačno i izravno pogođen, sastavlja mišljenja o regulatornim ili upravnim mjerama koje bi mogle znatno utjecati na rad pružatelja medijskih usluga na unutarnjem tržištu medijskih usluga, u skladu s člankom 21. stavkom 4. ove Uredbe;
 - (g) sastavlja mišljenja o nacrtima procjena ili nacrtima mišljenja nacionalnih regulatornih vlasti ili tijela, u skladu s člankom 22. stavkom 5. ove Uredbe;
 - (h) na vlastitu inicijativu ili na zahtjev Komisije sastavlja mišljenja koja se odnose na koncentracije na medijskom tržištu koje bi mogle utjecati na funkcioniranje unutarnjeg tržišta medijskih usluga, u skladu s člankom 23. stavkom 1. ove Uredbe;
 - (i) pomaže Komisiji u izradi smjernica koje se odnose na:
 - i. primjenu ove Uredbe i provedbu Direktive 2010/13/EU, u skladu s člankom 16. stavkom 2. ove Uredbe;
 - ii. elemente iz članka 22. stavka 2. točaka (a), (b) i (c) ove Uredbe u skladu sa stavkom 3. tog članka;
 - iii. primjenu članka 24. stavaka 1., 2. i 3. ove Uredbe na temelju stavka 4. tog članka;
 - (j) na zahtjev barem jedne od dotičnih nacionalnih regulatornih vlasti ili tijela posreduje u slučaju neslaganja između nacionalnih regulatornih vlasti ili tijela, u skladu s člankom 15. stavkom 3. ove Uredbe;
 - (k) potiče suradnju u pogledu usklađenih normi povezanih s dizajnom uređaja ili korisničkih sučelja ili s digitalnim signalima koje prenose takvi uređaji, u skladu s člankom 20. stavkom 5. ove Uredbe;

- (l) koordinira relevantne mjere dotičnih nacionalnih regulatornih vlasti ili tijela u vezi sa širenjem ili pristupom sadržaju medijskih usluga koje potječu izvan Unije i usmjerene su na publiku u Uniji ili dopiru do nje, ako se takvim medijskim uslugama ugrožava javna sigurnost ili one predstavljaju ozbiljan i znatan rizik od ugrožavanja javne sigurnosti, u skladu s člankom 17. stavkom 1. ove Uredbe, te izrađuje, uz savjetovanje s Komisijom, skup kriterija kako je naveden u stavku 4. tog članka;
- (m) organizira strukturirani dijalog između pružatelja vrlo velikih internetskih platformi i predstavnika pružatelja medijskih usluga i civilnog društva, te o rezultatima takvog dijaloga izvješćuje Komisiju, u skladu s člankom 19. ove Uredbe;
- (n) potiče razmjenu najboljih praksi u vezi s uvođenjem sustava mjerenja publike, u skladu s člankom 24. stavkom 5. ove Uredbe;
- (o) razmjenjuje iskustva i najbolje prakse u području medijske pismenosti, među ostalim radi poticanja razvoja i upotrebe djelotvornih mjera i alata za jačanje medijske pismenosti;
- (p) sastavlja detaljno godišnje izvješće o svojim aktivnostima i zadaćama.

Odbor objavljuje detaljno godišnje izvješće iz točke (p) prvog podstavka. Predsjednik, na poziv, predstavlja to izvješće Europskom parlamentu.

2. Zatraži li Komisija od Odbora savjet ili mišljenja, ona može utvrditi rok uzimajući u obzir hitnost predmeta, osim ako je drukčije predviđeno pravom Unije.

3. Odbor svoje rezultate rada proslijeđuje odboru za kontakt osnovanom člankom 29. stavkom 1. Direktive 2010/13/EU („odbor za kontakt”).

ODJELJAK 3.

Regulatorna suradnja i konvergencija

Članak 14.

Strukturirana suradnja

1. Nacionalna regulatorna vlast ili tijelo („tijelo koje podnosi zahtjev”) može u svakom trenutku zatražiti od jednog ili više drugih nacionalnih regulatornih vlasti ili tijela („tijela koja primaju zahtjev”) da s njim surađuje, uključujući razmjenu informacija ili uzajamnom pomoći, radi dosljedne i djelotvorne primjene ovog poglavlja ili provedbe Direktive 2010/13/EU.

2. Zahtjev za suradnju mora sadržavati sve potrebne informacije povezane s njime, uključujući informacije o svrsi i razlozima za zahtjev za suradnju.

3. Tijelo koje prima zahtjev može odbiti riješiti zahtjev za suradnju samo u sljedećim slučajevima:

- (a) ono nije nadležno za predmet zahtjeva za suradnju ili za pružanje vrste suradnje koja je zatražena;
- (b) izvršenjem zahtjeva za suradnju prekršili bi se ova Uredba, Direktiva 2010/13/EU ili drugo pravo Unije ili nacionalno pravo koje je usklađeno s pravom Unije i kojem podliježe tijelo koje prima zahtjev;
- (c) područje primjene ili predmet zahtjeva za suradnju nisu propisno opravdani ili su nerazmjerni.

Tijelo koje prima zahtjev mora, bez nepotrebne odgode, navesti razloge za odbijanje razmatranja zahtjeva za suradnju. Ako tijelo koje prima zahtjev odbije zahtjev za suradnju iz prvog podstavka točke (a), ako je to moguće, navodi koje je tijelo nadležno.

4. Tijelo koje prima zahtjev ulaže svoj maksimalan napor kako bi bez nepotrebne odgode riješilo zahtjev za suradnju i odgovorilo na njega te redovito obavješćuje o napretku izvršenja tog zahtjeva.

5. Ako tijelo koje podnosi zahtjev smatra da tijelo koje prima zahtjev za suradnju nije u dovoljnoj mjeri riješilo njegov zahtjev za suradnju ili odgovorilo na njega, ono bez nepotrebne odgode o tome obavješćuje tijelo koje prima zahtjev te mu obrazlaže svoje stajalište. Ako tijelo koje podnosi zahtjev i tijelo koje prima zahtjev ne postignu dogovor u vezi sa zahtjevom za suradnju, bilo koje od tih tijela može uputiti predmet Odboru. U skladu s rokovima koje će Odbor utvrditi u svojem poslovniku, Odbor uz savjetovanje s Komisijom izdaje mišljenje o tom pitanju, uključujući preporučene mjere. Dotična tijela ulažu svoj maksimalan napor kako bi uzela u obzir mišljenje Odbora.

6. Ako tijelo koje podnosi zahtjev smatra da postoji ozbiljan i znatan rizik od ograničavanja slobode pružanja ili primanja medijskih usluga na unutarnjem tržištu ili ozbiljan i znatan rizik od ugrožavanja javne sigurnosti, može podnijeti zahtjev tijelu koje prima zahtjev da mu omogući ubranu suradnju, osiguravajući pritom poštovanje temeljnih prava, posebno slobode izražavanja, među ostalim u svrhu osiguravanja djelotvorne primjene nacionalnih mjera iz članka 3. Direktive 2010/13/EU. Tijelo koje prima zahtjev odgovara na zahtjeve za ubranu suradnju i ulaže svoj maksimalan napor kako bi ih riješilo u roku od 14 kalendarskih dana.

Stavci 2., 3. i 5. ovog članka primjenjuju se *mutatis mutandis* na zahtjeve za ubranu suradnju.

7. Odbor u svom poslovniku utvrđuje dodatne pojedinosti o postupku strukturirane suradnje kako je naveden u ovom članku.

Članak 15.

Zahtjevi za izvršenje obveza pružatelja platformi za razmjenu videozapisa

1. Ne dovodeći u pitanje članak 3. Direktive 2000/31/EZ, tijelo koje podnosi zahtjev može podnijeti propisno opravdan zahtjev tijelu koje prima zahtjev, koje je nadležno za predmet zahtjeva da poduzme potrebne i proporcionalne mjere za djelotvorno izvršenje obveza određenih pružateljima platformi za razmjenu videozapisa na temelju članka 28.b stavka 1., 2. i 3. Direktive 2010/13/EU.

2. Tijelo koje prima zahtjev bez nepotrebne odgode obavješćuje tijelo koje podnosi zahtjev o mjerama koje je poduzelo ili koje namjerava poduzeti ili o razlozima zbog kojih mjere nisu poduzete, na temelju zahtjeva za provedbu iz stavka 1. Odbor utvrđuje rokove za to u svojem poslovniku.

3. Ako se tijelo koje podnosi zahtjev i tijelo koje prima zahtjev ne slažu u vezi s poduzetim mjerama ili mjerama koje se namjeravaju poduzeti ili nepoduzimanjem mjera nakon zahtjeva za provedbu na temelju stavka 1., bilo koje od tih tijela može predmet uputiti Odboru radi posredovanja kako bi se postiglo sporazumno rješenje.

Ako nakon posredovanja Odbora nije postignuto sporazumno rješenje, tijelo koje podnosi zahtjev ili tijelo koje prima zahtjev može zatražiti od Odbora da izda mišljenje o tom predmetu. Odbor u svojem mišljenju procjenjuje je li zahtjev za provedbu na temelju stavka 1. u dovoljnoj mjeri riješen. Ako Odbor smatra da tijelo koje prima zahtjev nije u dovoljnoj mjeri riješilo zahtjev za provedbu, on preporučuje mjere za rješavanje zahtjeva. Odbor bez nepotrebne odgode izdaje svoje mišljenje, uz savjetovanje s Komisijom.

4. Po primitku mišljenja kako je navedeno u stavku 3. drugom podstavku, tijelo koje prima zahtjev bez nepotrebne odgode i u roku koji će Odbor utvrditi u svojem poslovniku obavješćuje Odbor, Komisiju i tijelo koje podnosi zahtjev o poduzetim mjerama ili mjerama koje namjerava poduzeti u vezi s tim mišljenjem.

Članak 16.

Smjernice o pitanjima regulacije medija

1. Odbor, prema potrebi uz savjetovanje s dionicima, potiče razmjenu najboljih primjera iz prakse među nacionalnim regulatornim vlastima ili tijelima u vezi s regulatornim, tehničkim ili praktičnim aspektima relevantnima za dosljednu i djelotvornu primjenu ovog poglavlja i provedbu Direktive 2010/13/EU.

2. Pri izdavanju Komisijinih smjernica u vezi s primjenom ove Uredbe ili provedbom Direktive 2010/13/EU Odbor pomaže Komisiji pružanjem stručnog znanja o regulatornim, tehničkim ili praktičnim aspektima, posebno u vezi s:

- (a) primjerenim isticanjem audiovizualnih medijskih usluga od općeg interesa na temelju članka 7.a Direktive 2010/13/EU;
- (b) omogućavanjem pristupa informacijama o vlasničkoj strukturi pružatelja medijskih usluga, kako je predviđeno člankom 5. stavkom 2. Direktive 2010/13/EU i člankom 6. stavkom 1. ove Uredbe.

Ako Komisija izda smjernice u vezi s provedbom Direktive 2010/13/EU, savjetuje se s odborom za kontakt.

3. Ako Komisija izda mišljenje o pitanju povezanom s primjenom ove Uredbe ili provedbom Direktive 2010/13/EU, Odbor pomaže Komisiji.

Članak 17.

Koordinacija mjera koje se odnose na medijske usluge koje potječu izvan Unije

1. Ne dovodeći u pitanje članak 3. Direktive 2010/13/EU, Odbor na zahtjev nacionalnih regulatornih vlasti ili tijela iz najmanje dvije države članice koordinira relevantne mjere dotičnih nacionalnih regulatornih vlasti ili tijela u vezi sa širenjem medijskih usluga ili pristupom medijskim uslugama koje potječu izvan Unije ili koje pružaju pružatelji medijskih usluga s poslovnim nastanom izvan Unije, a koje su, neovisno o sredstvima distribucije ili pristupa, usmjerene na publiku u Uniji ili dopiru do publike u Uniji ako, među ostalim s obzirom na kontrolu koju bi treće zemlje mogle imati nad njima, takve medijske usluge ugrožavaju javnu sigurnosti ili predstavljaju ozbiljan i znatan rizik u tom pogledu.
2. Odbor, uz savjetovanje s Komisijom, može izdati mišljenja o odgovarajućim mjerama kako su navedene u stavku 1. Ne dovodeći u pitanje njihove ovlasti u skladu s nacionalnim pravom, dotična nadležna nacionalna tijela, uključujući nacionalne regulatorne vlasti ili tijela, ulažu svoj maksimalan napor kako bi uzela u obzir mišljenja Odbora.
3. Države članice osiguravaju da dotičnim nacionalnim regulatornim vlastima ili tijelima nije onemogućeno uzimanje u obzir mišljenja Odbora izdano na temelju stavka 2. pri razmatranju poduzimanja mjera kako su navedene u stavku 1. protiv pružatelja medijskih usluga.
4. Odbor, uz savjetovanje s Komisijom, izrađuje skup kriterija koje nacionalne regulatorne vlasti ili tijela mogu primijeniti pri izvršavanju svojih regulatornih ovlasti nad pružateljima medijskih usluga kako su navedeni u stavku 1. Nacionalne regulatorne vlasti ili tijela ulažu svoj maksimalan napor kako bi uzeli u obzir te kriterije.

ODJELJAK 4.

Pružanje medijskih usluga i pristup medijskim uslugama u digitalnom okruženju

Članak 18.

Sadržaj pružatelja medijskih usluga na vrlo velikim internetskim platformama

1. Pružatelji vrlo velikih internetskih platformi dužni su osigurati funkciju s pomoću koje primatelji njihovih usluga mogu:
 - (a) izjaviti da su pružatelji medijskih usluga;
 - (b) izjaviti da poštuju članak 6. stavak 1.;
 - (c) izjaviti da su urednički neovisni od država članica, političkih stranaka, trećih zemalja i subjekata koje kontroliraju ili financiraju treće zemlje;
 - (d) izjaviti da podliježu regulatornim zahtjevima za izvršavanje uredničke odgovornosti u jednoj ili više država članica i nadzoru nadležne nacionalne regulatorne vlasti ili tijela ili da poštuju koregulatorni ili samoregulatorni mehanizam kojim se uređuju urednički standardi, a koji je općepriznat i prihvaćen u relevantnom medijskom sektoru u jednoj ili više država članica;
 - (e) izjaviti da ne pružaju sadržaj koji su generirali sustavi umjetne inteligencije bez podvrgavanja tog sadržaja ljudskom pregledu ili uredničkoj kontroli;
 - (f) navesti svoj pravni naziv i podatke za kontakt, uključujući adresu elektroničke pošte, putem kojih pružatelj vrlo velike internetske platforme može brzo i izravno komunicirati s njima; i
 - (g) navesti podatke za kontakt relevantnih nacionalnih regulatornih vlasti ili tijela ili predstavnika koregulatornih ili samoregulatornih mehanizama iz točke (d).

U slučaju opravdane sumnje u pogledu usklađenosti pružatelja medijske usluge s prvim podstavkom točkom (d), pružatelj vrlo velike internetske platforme dužan je zatražiti potvrdu o tom pitanju od relevantne nacionalne regulatorne vlasti ili tijela ili relevantnog koregulatornog ili samoregulatornog mehanizma.

2. Pružatelji vrlo velikih internetskih platformi osiguravaju da se informacije prijavljene u skladu sa stavkom 1., osim informacija iz stavka 1. prvog podstavka točke (f) objavljuju i da im se može lako pristupiti na njihovu internetskom sučelju.
3. Pružatelji vrlo velikih internetskih platformi dužni su potvrditi primitak izjava podnesenih na temelju stavka 1. i dostaviti svoje podatke za kontakt, uključujući adresu elektroničke pošte, putem kojih pružatelj medijske usluge može izravno i brzo komunicirati s njima.

Pružatelji vrlo velikih internetskih platformi bez nepotrebne odgode navode prihvaćaju li ili odbijaju izjave podnesene na temelju stavka 1.

4. Ako pružatelj vrlo velike internetske platforme namjerava donijeti odluku o suspenziji pružanja svojih usluga internetskog posredovanja u vezi sa sadržajem koji pruža pružatelj medijske usluge koji je dostavio izjavu na temelju stavka 1. ovog članka ili o odluci o ograničavanju vidljivosti takvog sadržaja jer taj sadržaj nije u skladu s njegovim uvjetima poslovanja, prije nego takva odluka o suspenziji ili ograničenju vidljivosti počne proizvoditi učinke, pružatelj vrlo velike internetske platforme:

- (a) dotičnom pružatelju medijske usluge dostavlja obrazloženje kako je navedeno u članku 4. stavka 1. Uredbe (EU) 2019/1150 i članku 17. Uredbe (EU) 2022/2065 za svoju odluku o suspenziji ili ograničenju vidljivosti; i
- (b) omogućuje pružatelju medijske usluge da odgovori na to obrazloženje kako je navedeno u prvom podstavku točke (a) ovog stavka u roku od 24 sata od primitka obrazloženja ili, u slučaju krize iz članka 36. stavka 2. Uredbe (EU) 2022/2065, u kraćem roku koji pružatelju medijske usluge daje dovoljno vremena za smislen odgovor.

Ako nakon ili u izostanku odgovora iz prvog podstavka točke (b) pružatelj vrlo velike internetske platforme donese odluku o suspenziji ili ograničenju vidljivosti, o tome bez nepotrebne odgode obavješćuje dotičnog pružatelja medijske usluge.

Ovaj se stavak ne primjenjuje ako pružatelji vrlo velikih internetskih platformi suspendiraju pružanje svojih usluga u vezi sa sadržajem koji pruža pružatelj medijske usluge ili ograniče vidljivost takvog sadržaja u skladu sa svojim obvezama na temelju članaka 28., 34. i 35. Uredbe (EU) 2022/2065 i članka 28.b Direktive 2010/13/EU ili s obvezama koje se odnose na nezakonit sadržaj u skladu s pravom Unije.

5. Pružatelji vrlo velikih internetskih platformi dužni su poduzeti sve potrebne tehničke i organizacijske mjere kako bi osigurali da se prioritetno i bez nepotrebne odgode obrade i donošenjem odluke riješe pritužbe koje su podnijeli pružatelji medijskih usluga na temelju članka 11. Uredbe (EU) 2019/1150 ili članka 20. Uredbe (EU) 2022/2065. U internom sustavu za rješavanje pritužbi iz tih članaka pružatelja medijske usluge može zastupati neko tijelo.

6. Ako pružatelj medijske usluge koji je podnio izjavu u skladu sa stavkom 1. smatra da je pružatelj vrlo velike internetske platforme uzastopno ograničavao ili suspendirao, bez dovoljnih razloga, pružanje svojih usluga u vezi sa sadržajem koji pruža pružatelj medijske usluge, pružatelj vrlo velike internetske platforme dužan je u dobroj vjeri sudjelovati u smislenom i djelotvornom dijalogu s pružateljem medijske usluge, na njegov zahtjev, radi postizanja sporazumnog rješenja, u razumnom roku, kojim bi se neopravdana ograničenja ili suspenzije ukinuli i ubuduće izbjegli. Pružatelj medijskih usluga može obavijestiti Odbor i Komisiju o ishodu i detaljima takvog dijaloga. Pružatelj medijske usluge može zatražiti da Odbor izda mišljenje o ishodu takvog dijaloga, koje prema potrebi uključuje i preporučene mjere za pružatelja vrlo velike internetske platforme. Odbor obavješćuje Komisiju o svojem mišljenju.

7. Ako pružatelj vrlo velikih internetskih platformi odbije ili poništi izjavu pružatelja medijske usluge podnesenu na temelju stavka 1. ovog članka ili ako se dijalogom u skladu sa stavkom 6. ovog članka nije postiglo sporazumno rješenje, dotični pružatelj medijske usluge može upotrijebiti mirenje iz članka 12. Uredbe (EU) 2019/1150 ili izvansudsko rješavanje sporova na temelju članka 21. Uredbe (EU) 2022/2065. Dotični pružatelj medijske usluge može obavijestiti Odbor o ishodu tog mirenja ili izvansudskog rješavanja sporova.

8. Pružatelj vrlo velike internetske platforme svake godine objavljuje detaljne informacije o:

- (a) broju slučajeva u kojima je odredio ograničavanje ili suspenziju zato što sadržaj koji pruža pružatelj medijske usluge koji je podnio izjavu na temelju stavka 1. nije u skladu s njegovim uvjetima poslovanja;
- (b) razlozima za određivanje takvih ograničavanja ili suspenzije, uključujući konkretne klauzule u svojim uvjetima poslovanja prema kojima se sadržaj pružatelja medijskih usluga smatrao neusklađenim;
- (c) broju dijaloga s pružateljima medijskih usluga na temelju stavka 6.;
- (d) broju slučajeva u kojima je odbio izjave koje su pružatelji medijskih usluga podnijeli na temelju stavka 1. i razlozima za odbijanje;

- (e) broju slučajeva u kojima je poništio izjavu koju je pružatelj medijske usluge podnio na temelju stavka 1. i razlozima za poništenje.
9. Kako bi olakšala dosljednu i djelotvorna provedbu ovog članka, Komisija izdaje smjernice za olakšavanje djelotvorne provedbe funkcije iz stavka 1.

Članak 19.

Strukturirani dijalog

1. Odbor redovito organizira strukturirani dijalog između pružatelja vrlo velikih internetskih platformi, predstavnika pružatelja medijskih usluga i predstavnika civilnog društva s ciljem:
- (a) rasprave o iskustvu i najboljim praksama u primjeni članka 18., među ostalim u pogledu funkcioniranja vrlo velikih internetskih platformi i njihovih postupaka moderiranja sadržaja koji pružaju pružatelji medijskih usluga;
- (b) poticanja pristupa raznolikoj ponudi neovisnih medija na vrlo velikim internetskim platformama; i
- (c) praćenja poštovanja inicijativa o samoregulaciji kojima je cilj zaštititi korisnike od štetnog sadržaja, uključujući dezinformacije te inozemno manipuliranje informacijama i uplitanje.
2. Odbor izvješćuje Komisiju o rezultatima strukturiranih dijaloga kako su navedeni u stavku 1. Ako je moguće, Odbor objavljuje rezultate tih strukturiranih dijaloga.

Članak 20.

Pravo prilagodbe ponude medijskih usluga

1. Kako bi ponudu medijskih usluga prilagodili svojim interesima ili preferencijama u skladu s pravom Unije, korisnici imaju pravo jednostavno promijeniti konfiguraciju, uključujući zadane postavke svakog uređaja ili korisničkog sučelja kojima se kontrolira pristup medijskim uslugama koje pružaju programe i njihovo korištenje, odnosno kojima se upravlja pristupom takvim uslugama i njihovim korištenjem. Ovaj stavak ne utječe na nacionalne mjere za provedbu članka 7.a ili članka 7.b Direktive 2010/13/EU.
2. Pri stavljanju uređaja i korisničkih sučelja kako su navedeni u stavku 1. na tržište proizvođači, razvojni programeri i uvoznici dužni su osigurati da ti uređaji i korisnička sučelja imaju funkciju koja korisnicima omogućuje da besplatno i jednostavno u bilo kojem trenutku promijene njihovu konfiguraciju, uključujući zadane postavke kojima se kontroliraju pristup ponuđenim medijskim uslugama i njihovo korištenje, odnosno kojima se upravlja pristupom takvim uslugama i njihovim korištenjem.
3. Proizvođači, razvojni programeri i uvoznici uređaja i korisničkih sučelja kako su navedeni u stavku 1. osiguravaju da je vizualni identitet pružatelja medijskih usluga, čijim uslugama njihovi uređaji i korisnička sučelja omogućuju pristup, korisnicima stalno i jasno vidljiv.
4. Države članice poduzimaju odgovarajuće mjere kako bi osigurale da se proizvođači, razvojni programeri i uvoznici uređaja ili korisničkih sučelja kako su navedeni u stavku 1. pridržavaju stavaka 2. i 3.
5. Odbor potiče suradnju među pružateljima medijskih usluga, tijelima za standardizaciju ili svim drugim relevantnim dionicima kako bi se promicao razvoj usklađenih standarda koji se odnose na dizajn uređaja ili korisničkih sučelja kako su navedeni u stavku 1. ili na digitalne signale koje prenose takvi uređaji.

ODJELJAK 5.

Zahtjevi u pogledu mjera i postupaka za dobro funkcioniranje medijskog tržišta

Članak 21.

Nacionalne mjere koje utječu na pružatelje medijskih usluga

1. Zakonodavne, regulatorne ili upravne mjere koje poduzima država članica, a koje bi mogle utjecati na medijski pluralizam ili uredničku neovisnost pružatelja medijskih usluga koji djeluju na unutarnjem tržištu, moraju biti propisno opravdane i proporcionalne. Takve mjere moraju biti obrazložene, transparentne, objektivne i nediskriminatorne.
2. Svaki nacionalni postupak koji se primjenjuje radi donošenja upravne mjere iz stavka 1. slijedi unaprijed određene vremenske okvire. Takvi postupci provode se bez nepotrebne odgode.

3. Svaki pružatelj medijske usluge koji podliježe regulatornoj ili upravnoj mjeri kako je navedena u stavku 1. koja se pojedinačno i izravno odnosi na njega ima pravo žalbenom tijelu podnijeti žalbu na tu mjeru. To tijelo, koje može biti sud, neovisno je o uključenim stranama i o vanjskoj intervenciji ili političkom pritisku koji bi mogli ugroziti njegovu neovisnu procjenu predmeta koji mu je podnesen. Ono ima odgovarajuće stručno znanje koje mu omogućuje djelotvorno i pravodobno obavljanje njegovih funkcija.

4. Ako bi regulatorna ili upravna mjera kako je navedena u stavku 1. mogla znatno utjecati na rad pružatelja medijskih usluga na unutarnjem tržištu, Odbor na vlastitu inicijativu, na zahtjev Komisije ili na propisno opravdan i obrazložen zahtjev pružatelja medijske usluge koji je tom mjerom pojedinačno i izravno pogođen, sastavlja mišljenje o mjeri. Ne dovodeći u pitanje svoje ovlasti prema Ugovorima, Komisija može izdati mišljenje o tom pitanju. Odbor i Komisija objavljuju svoja mišljenja.

5. Za potrebe sastavljanja mišljenja na temelju stavka 4. Odbor i, prema potrebi, Komisija, može zatražiti relevantne informacije od nacionalne vlasti ili tijela koje je donijelo regulatornu ili upravnu mjeru kako je navedena u stavku 1. koja pojedinačno i izravno pogađa pružatelja medijske usluge. Dotična nacionalna vlast ili tijelo pruža te informacije elektroničkim sredstvima bez nepotrebne odgode.

Članak 22.

Procjena koncentracija na medijskom tržištu

1. Države članice u nacionalnom pravu utvrđuju materijalna i postupovna pravila kojima se omogućuje procjena koncentracija na medijskom tržištu koje bi mogle znatno utjecati na medijski pluralizam i uredničku neovisnost. Ta pravila moraju:

- (a) biti transparentna, objektivna, proporcionalna i nediskriminatorna;
- (b) zahtijevati od strana uključenih u takvu koncentraciju na medijskom tržištu da koncentraciju unaprijed prijave relevantnim nacionalnim vlastima ili tijelima ili da im daju odgovarajuće ovlasti za dobivanje informacija od tih strana koje su potrebne za procjenu koncentracije;
- (c) odrediti da su nacionalne regulatorne vlasti ili tijela odgovorni za procjenu ili osigurati da ona suštinski sudjeluju u takvoj procjeni;
- (d) unaprijed utvrditi objektivne, nediskriminatorne i razmjerne kriterije za prijavljivanje takvih koncentracija na medijskom tržištu i za procjenu utjecaja na medijski pluralizam i uredničku neovisnost; i
- (e) unaprijed definirati rokove za dovršetak takvih procjena.

Procjena koncentracija na medijskom tržištu iz ovog stavka razlikuje se od procjena prema pravu Unije i nacionalom pravu koje se odnosi na tržišno natjecanje, uključujući procjene koje su predviđene pravilima o kontroli koncentracija. Njome se ne dovodi u pitanje članak 21. stavak 4. Uredbe (EZ) br. 139/2004, ako je primjenjiv.

2. U procjeni koncentracija na medijskom tržištu kako je navedena u stavku 1. uzimaju se u obzir sljedeći elementi:

- (a) očekivani utjecaj koncentracije na medijskom tržištu na medijski pluralizam, uključujući utjecaj na oblikovanje javnog mišljenja i na raznolikost medijskih usluga i ponude na tržištu, uzimajući u obzir internet te interese, veze ili aktivnosti strana u drugim medijskim ili nemedijskim poduzećima;
- (b) mjere za zaštitu uredničke neovisnosti, uključujući mjere koje poduzimaju pružatelji medijskih usluga radi jamčenja neovisnosti uredničkih odluka;
- (c) bi li, da ne postoji koncentracija na medijskom tržištu, strane uključene u koncentraciju na medijskom tržištu i dalje bile gospodarski održive i postoje li moguće alternative za osiguravanje njihove gospodarske održivosti;
- (d) ako je relevantno, nalazi godišnjeg izvješća Komisije o vladavini prava u pogledu medijskog pluralizma i slobode medija; i
- (e) ako je primjenjivo, obveze koje bi neka od strana uključenih u koncentraciju na medijskom tržištu mogla ponuditi radi zaštite medijskog pluralizma i uredničke neovisnosti.

3. Komisija uz pomoć Odbora izdaje smjernice o elementima iz stavka 2. točaka (a), (b) i (c).
4. Ako bi koncentracija na medijskom tržištu mogla utjecati na funkcioniranje unutarnjeg tržišta medijskih usluga, dotična nacionalna regulatorna vlast ili tijelo unaprijed se savjetuje s Odborom o svojem nacrtu procjene ili nacrtu mišljenja.
5. U roku koji će Odbor utvrditi u svojem poslovniku Odbor sastavlja mišljenje o nacrtu procjene ili nacrtu mišljenja iz stavka 4., uzimajući u obzir elemente iz stavka 2. i dostavlja navedeno mišljenje dotičnoj nacionalnoj regulatornoj vlasti ili tijelu i Komisiji.
6. Nacionalna regulatorna vlast ili tijelo iz stavka 4. dužni su u najvećoj mogućoj mjeri uzeti u obzir mišljenje iz stavka 5. Ako ta nacionalna regulatorna vlast ili tijelo ne postupi u skladu s mišljenjem, u potpunosti ili djelomično, ona je dužna Odboru i Komisiji, u roku koji će utvrditi Odbor u svom poslovniku, dostaviti obrazloženo opravdanje u kojem objašnjava svoje stajalište.

Članak 23.

Mišljenja o koncentracijama na medijskom tržištu

1. U nedostatku procjene ili savjetovanja na temelju članka 22., ako bi koncentracija na medijskom tržištu mogla utjecati na funkcioniranje unutarnjeg tržišta medijskih usluga, Odbor na vlastitu inicijativu ili na zahtjev Komisije sastavlja mišljenje o utjecaju te koncentracije na medijskom tržištu na medijski pluralizam i uredničku neovisnost. Odbor svoje mišljenje temelji na elementima iz članka 22. stavka 2. Odbor može ukazati Komisiji na takve koncentracije na medijskom tržištu.
2. Ne dovodeći u pitanje svoje ovlasti prema Ugovorima, Komisija može izdati svoje mišljenje o tom pitanju.
3. Odbor i Komisija objavljuju svoja mišljenja kako su navedena u ovom članku.

ODJELJAK 6.

Transparentna i pravedna raspodjela gospodarskih resursa

Članak 24.

Mjerenje publike

1. Pružatelji sustava mjerenja publike osiguravaju da su njihovi sustavi mjerenja publike i metodologija koju njihovi sustavi mjerenja publike upotrebljavaju u skladu s načelima transparentnosti, nepristranosti, uključivosti, proporcionalnosti, nediskriminacije, usporedivosti i provjerljivosti.
2. Ne dovodeći u pitanje zaštitu poslovne tajne poduzeća kako je definirana u članku 2. točki 1. Direktive (EU) 2016/943, pružatelji vlastitih sustava mjerenja publike dužni su bez nepotrebne odgode i besplatno pružateljima medijskih usluga, oglašivačima i trećim stranama koje su ovlastili pružatelji medijskih usluga i oglašivači pružiti točne, detaljne, sveobuhvatne, razumljive i najnovije informacije o metodologiji koja se primjenjuje u njihovim sustavima mjerenja publike.

Pružatelji vlastitih sustava mjerenja publike osiguravaju da se metodologija koja se primjenjuje u njihovim sustavima mjerenja publike i način na koji se primjenjuje jednom godišnje neovisno revidiraju. Na zahtjev pružatelja medijske usluge pružatelj vlastitih sustava mjerenja publike pruža mu informacije o rezultatima mjerenja publike, uključujući neagregirane podatke, koji se odnose na medijski sadržaj i medijske usluge tog pružatelja medijske usluge.

Ovaj stavak ne utječe na pravila Unije o zaštiti podataka i privatnosti.

3. Nacionalne regulatorne vlasti ili tijela potiču pružatelje sustava mjerenja publike da zajedno s pružateljima medijskih usluga, pružateljima internetskih platformi, njihovim predstavničkim organizacijama i svim drugim zainteresiranim stranama sastave kodekse ponašanja ili potiču pružatelje sustava mjerenja publike da poštuju kodekse ponašanja koje su zajednički dogovorili i uvelike prihvatili pružatelji medijskih usluga, njihove predstavničke organizacije i sve druge zainteresirane strane.

Kodeksi ponašanja iz prvog podstavka ovog stavka namijenjeni su promicanju redovitog, neovisnog i transparentnog praćenja djelotvornog ostvarivanja njihovih ciljeva i usklađenosti s načelima iz stavka 1., među ostalim putem neovisnih i transparentnih revizija.

4. Komisija, uz pomoć Odbora, može izdati smjernice za praktičnu primjenu stavaka 1., 2. i 3., uzimajući prema potrebi u obzir kodekse ponašanja kako su navedeni u stavku 3.

5. U okviru redovitog dijaloga između predstavnika nacionalnih regulatornih vlasti ili tijela, predstavnika pružatelja sustava mjerenja publike, predstavnika pružatelja medijskih usluga, predstavnika pružatelja internetskih platformi i drugih zainteresiranih strana Odbor potiče razmjenu najboljih primjera iz prakse u vezi s uvođenjem sustava mjerenja publike.

Članak 25.

Dodjela javnih sredstava za državno oglašavanje i ugovore o nabavi ili uslugama

1. Javna sredstva ili sve druge povlastice ili prednosti koje javna tijela ili subjekti izravno ili neizravno stavljaju na raspolaganje pružateljima medijskih usluga ili pružateljima internetskih platformi za državno oglašavanje ili ugovore o nabavi ili uslugama sklopljene s pružateljima medijskih usluga ili pružateljima internetskih platformi dodjeljuju se u skladu s transparentnim, objektivnim, proporcionalnim i nediskriminirajućim kriterijima koji se unaprijed objavljuju elektroničkim sredstvima i sredstvima prilagođenima korisnicima te putem otvorenih, proporcionalnih i nediskriminirajućih postupaka.

Države članice nastoje osigurati da se ukupni godišnji javni rashodi dodijeljeni za državno oglašavanje distribuiraju velikom broju pružatelja medijskih usluga zastupljenih na tržištu, uzimajući u obzir nacionalne i lokalne posebnosti dotičnih medijskih tržišta.

Ovaj članak ne utječe na dodjelu ugovora o javnoj nabavi i ugovora o koncesiji u skladu s pravilima Unije o javnoj nabavi ili na primjenu pravila Unije o državnim potporama.

2. Javna tijela ili subjekti elektroničkim sredstvima i sredstvima prilagođenima korisnicima objavljuju na godišnjoj osnovi informacije o svojim javnim rashodima za državno oglašavanje. Te informacije uključuju barem sljedeće:

- (a) pravne nazive pružatelja medijskih usluga ili pružatelja internetskih platformi od kojih su usluge kupljene;
- (b) ako je primjenjivo, pravne nazive poslovnih grupa u kojima sudjeluju pružatelji medijskih usluga ili pružatelji internetskih platformi kako su navedeni u točki (a); i
- (c) ukupni godišnji potrošeni iznos i godišnje iznose potrošene po pružatelju medijske usluge ili pružatelju internetske platforme.

Države članice mogu izuzeti podnacionalne vlade teritorijalnih jedinica s manje od 100 000 stanovnika i subjekte koje te podnacionalne vlade izravno ili neizravno kontroliraju od obveze iz prvog podstavka točke (b).

3. Nacionalne regulatorne vlasti ili tijela ili druge neovisne nadležne vlasti ili tijela u državama članicama prate dodjelu rashoda za državno oglašavanje pružateljima medijskih usluga i pružateljima internetskih platformi te o tome svake godine izvješćuju na temelju informacija navedenih u stavku 2. Ta godišnja izvješća stavljaju se na raspolaganje javnosti na lako dostupan način.

Kako bi ocijenili jesu li informacije o državnom oglašavanju objavljene na temelju stavka 2. potpune, nacionalne regulatorne vlasti ili tijela ili druge neovisne nadležne vlasti ili tijela u državama članicama mogu od javnih tijela ili subjekata iz stavka 2. prvog podstavka zatražiti dodatne informacije, uključujući detaljnije informacije o primjeni kriterija i postupaka iz stavka 1.

Ako praćenje, procjenu i izvješćivanje provode druge neovisne nadležne vlasti ili tijela u državama članicama, oni o tome propisno obavješćuju nacionalne regulatorne vlasti ili tijela.

POGLAVLJE IV.

ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 26.

Praćenje

1. Komisija osigurava neovisno i kontinuirano praćenje unutarnjeg tržišta medijskih usluga, što uključuje rizike i napredak u pogledu njegova funkcioniranja („praćenje”). Rezultati tog praćenja podliježu savjetovanju s Odborom te se predstavljaju odboru za kontakt, s kojim se o njima raspravlja.

2. Komisija, uz savjetovanje s Odborom, utvrđuje ključne pokazatelje uspješnosti praćenja, metodološke zaštitne mjere za zaštitu objektivnosti praćenja te kriterije za odabir istraživača za praćenje.
3. Praćenje uključuje:
 - (a) detaljnu analizu medijskih tržišta u svim državama članicama, među ostalim u vezi s razinom koncentracije medija i rizicima od inozemnog uplitanja i manipuliranja informacijama;
 - (b) pregled i prognozu funkcioniranja unutarnjeg tržišta medijskih usluga u cjelini, među ostalim u pogledu utjecaja internetskih platformi;
 - (c) pregled rizika za medijski pluralizam i uredničku neovisnost pružatelja medijskih usluga ako bi mogli utjecati na funkcioniranje unutarnjeg tržišta;
 - (d) pregled mjera koje poduzimaju pružatelji medijskih usluga radi jamčenja neovisnosti uredničkih odluka;
 - (e) detaljan pregled okvira i prakse za dodjelu javnih sredstava za državno oglašavanje.
4. Praćenje se provodi na godišnjoj osnovi. Rezultati praćenja, uključujući u tu svrhu upotrijebljenu metodologiju i podatke, objavljuju se i svake godine predstavljaju Europskom parlamentu.

Članak 27.

Evaluacija i izvješćivanje

1. Komisija do 8. kolovoza 2028. i svake četiri godine nakon toga provodi evaluaciju ove Uredbe i podnosi izvješće Europskom parlamentu, Vijeću i Europskom gospodarskom i socijalnom odboru.
2. U prvoj takvoj evaluaciji iz stavka 1. ovog članka Komisija posebno ispituje djelotvornost funkcioniranja tajništva Odbora iz članka 11., uključujući u pogledu primjerenosti resursa u odnosu na obavljanje zadaća.
3. Za potrebe stavka 1. i na zahtjev Komisije, države članice i Odbor dužni su Komisiji poslati relevantne informacije.
4. Pri provedbi evaluacija iz stavka 1. ovog članka Komisija uzima u obzir:
 - (a) stajališta i nalaze Europskog parlamenta, Vijeća i drugih relevantnih tijela ili izvora;
 - (b) ishode relevantnih rasprava provedenih na relevantnim forumima;
 - (c) relevantne dokumente koje je izdao Odbor;
 - (d) rezultate praćenja iz članka 26.
5. Izvješćima iz stavka 1. može se, prema potrebi, priložiti prijedlog izmjene ove Uredbe.

Članak 28.

Izmjene Direktive 2010/13/EU

Direktiva 2010/13/EU mijenja se kako slijedi:

1. članak 30.b briše se;
2. upućivanja na članak 30.b Direktive 2010/13/EU tumače se kao upućivanja na članak 13. stavak 1. točku (c) ove Uredbe.

Članak 29.

Stupanje na snagu i primjena

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova se Uredba primjenjuje od 8. kolovoza 2025. Međutim:

- (a) članak 3. primjenjuje se od 8. studenoga 2024.;

- (b) članak 4. stavci 1. i 2., članak 6. stavak 3., članci od 7. do 13. i članak 28. primjenjuju se od 8. veljače 2025.;
- (c) članci od 14. do 17. primjenjuju se od 8. svibnja 2025.;
- (d) članak 20. primjenjuje se od 8. svibnja 2027.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 11. travnja 2024.

Za Europski parlament

Predsjednica

R. METSOLA

Za Vijeće

Predsjednik

B. DALLE